

Lähiöprojektin toimintakertomus 2011

Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!

Lähiöprojektin toimintakertomus 2011

Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!

Lähiöprojekti Helsinki

Kaupunginhallituksen päätös 324 § 2.4.2012

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi lähiöprojektin toimintakertomuksen 2011.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti kehottaa hallintokuntia ottamaan vuosien 2012–2015 toiminnassaan huomioon lähiöprojektin tavoitteet ja kehittämisteemat sekä jatkamaan ja tehostamaan hallintokuntien välistä yhteistyötä.

© Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

Teksti: Tero Santaoja ja Pirjo Ruotsalainen

www.lahioprojekti.hel.fi

Taitto: Tovia Design Oy / Olli Turunen

Julkaisusarjan graafinen suunnittelu: Timo Kaasinen

Kansi: Myllypuron Mediakirjasto

Kannen kuva: Pirjo Ruotsalainen

Paino: Edita Prima Oy 2012

ISSN 0787-9024

ISBN 978-952-272-258-4 (nid.)

ISBN 978-952-272-259-1 (PDF)

Esipuhe.....	4
Tiivistelmä	5
Sammanfattning.....	7
Abstract	8
Lähiöprojektin toimintaperiaate	10
Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen	12
Täydennysrakentamisen edistäminen.....	12
Asemakaavoituskohteet	14
Nykyisen ympäristön laadun parantaminen.....	15
Korjausrakentamisen edistäminen.....	16
Julkisten kaupunkitilojen kunnostaminen	16
Imagon kohottaminen	19
Kulttuuri ja tapahtumat.....	19
Alueellisen elinkeinotoiminnan markkinointi.....	23
Viestintä.....	24
Muut imagohankkeet.....	25
Vuonna 2011 ilmestyneet lähiöprojektin toimintaan ja hankkeisiin liittyviä julkaisuja ja raportteja.....	25
Alueellisten toimintamahdollisuuksien parantaminen sekä erityispalvelujen mallien luominen	26
Matalan kynnyksen tilat ja toimintamallit.....	26
Palvelumallit lasten ja nuorten toimintaan ja elämänhallintaan	29
Muut alueellisten toimintamahdollisuuksien kehittämishankkeet.....	35
Seuranta ja arviointi	37
Uuden projektikauden valmistelu.....	38
Lähiöprojektin hankkeiden resursointi	39
Valtion avustukset.....	41
Lähiöprojektin organisaatio ja työryhmät 2011.....	42
Kuvailulehti.....	44

Esipuhe

Lähiöprojektin neljäs nelivuotiskausi käynnistyi vuonna 2008 tunnuslauseella ”Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!” Toimintakauden keskeisenä tavoitteena on ollut kehittää esikaupunkeja kantakaupungin kanssa tasaveroisina kaupunginosina sekä tehdä tunnetuksi jo olevia, alueiden omia vetovoimatekijöitä yhdessä asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa. Toimintakauden vision mukaisesti esikaupunkeja on haluttu tuoda esiin viihtyisinä kaupunginosina, joissa on monimuotoisia asunto- ja työpaikka-alueita, elinvoimaista kaupunkikulttuuria ja lähipalvelut kävelyetäisyydellä.

Lähiöprojektin kokemukset päätyvästä nelivuotiskaudesta 2008–2011 ovat myönteisiä. Projektikaudella on laaja-alaisesti edistetty kauden tavoitteita sekä suunnattu toimenpiteitä uusien, innovatiivisten hallintokuntien välisten yhteisten toimintamallien rakentamiseksi. Tavoitteiden edistämiseksi on kiinnitetty erityisesti huomiota viestintään sekä tapahtumien ja kulttuuripalvelujen lisäämiseen esikaupungeissa. Projektissa on tuettu myönteisten mielikuvien rakentamista esikaupunkiasumisesta tapahtumatoimintaa ja kulttuurikasvatusta tukemalla. Tee-kohtaisella imagomarkkinoinnilla on luotu myönteistä mielikuvaa esikaupunkialueista muun muassa median ja elinkeinoelämän suuntaan, hyvänä esimerkkinä Itä-Helsingin elinkeinojen kehittämishanke MetroHelsinki. Lähiöprojektin toiminnassa viestinnän ja markkinoinnin rooli on myös jatkossa tärkeää. Esikaupungit ovat yhtenäinen kokonaisuus yhdessä kantakaupungin ja seudun kanssa.

Menneellä kaudella on aktiivisesti edistetty julkisen kaupunkitilan sekä olevan rakennuskannan korjaus- ja kunnossapitotoimenpiteitä. Erityisesti täydennysrakentamisen edistäminen on ollut tärkeänä painopisteenä. Täydennyskaavoitusta on tuettu etenkin tärkeillä asemakeskusalueilla, kuten Kontulassa, Mellunmäessä, Jakomäessä ja Keski-Vuosaassa. Ympäristöparannushankkeissa on keskitytty sisääntulo- ja keskusta-alueiden kehittämiseen, hyvänä esimerkkinä Silta-
mäen, Malminkartanon ja Myllypuron keskusten parannustyöt.

Projektin tehtäviin on edelleen kuulunut kaupunkilaisten toimintamahdollisuuksien parantaminen heidän omassa elinympäristössään. Erityistä huomiota on kiinnitetty lapsiin ja nuoriin, joille on pyritty kehittämään monipuolista, innostavaa toimintaa ja tarjoamaan tilaisuus sosiaalisiin kontakteihin. Esimerkiksi läntisellä esikaupunkialueella toiminut Operaatio Pulssi -hanke on innostanut alueen lapsia ja nuoria uusien harrastusten pariin. Lähiöprojekti on myös pyrkinyt tukemaan asukastoimintaan vaadittavien lähtökohtien ja puitteiden, kuten asukastilojen, edellytyksiä. Tästä on hyvänä esimerkkinä Kontulan, Myllypuron ja Pihlajamäen lähiöasemat, Maunulan mediapaja ja Myllypuron uusi asukastila Mylläri.

Lähiöprojekti on menneellä kaudella vahvistanut rooliaan ja tunnettuuttaan myös kaupungin hallintokunnissa ja korostanut esikaupunkien kehittämisen ja aseman tärkeyttä osana kaupunkikokonaisuutta. Esikaupunkialueiden kehittämisen tarve hallintokuntien välisenä yhteistyönä on tärkeää myös jatkossa. Toiminnan laaja-alaisuus ja yhteistyöhön perustuvat toimintamallit asettavat tarpeen yhteistyön jatkamiselle hallituina kokonaisuuksina. Esikaupunkien kehittäminen on pitkäjänteistä hallintokuntien yhteistyötä, jossa Lähiöprojektilla on tärkeä koordinaattorin rooli myös tulevaisuudessa.

Rikhard Manninen
Lähiöprojektin puheenjohtaja

Tero Santaoja
projektipäällikkö

Kaupunginhallitus hyväksyi lähiöprojektin projektisuunnitelman 22.9.2008 vuosille 2008–2011. Projektikauden tunnuksena oli: ”Lähiöstä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!”

Lähiöprojekti on hallintokuntien yhteistyöprojekti, jossa toimenpiteet ja teemat ovat määrittäneet kunkin toimintakauden tavoitteiden mukaisesti. Projektin kehittämisteemoja on suunnattu kattavasti koko esikaupunkivyöhykkeelle. Lähiöprojektin resursointi on tapahtunut pääosin hallintokuntien talousarvioiden puitteissa. Hallintokunnat ovat vastanneet myös projektin henkilöstöstä.

Eri hallintokuntien edustajista koostuvan johtoryhmän puheenjohtaja on kaudella 2008–2011 toiminut kiinteistöviraston kehittämisspäällikkö **Harri Kauppinen** sekä projektipäällikkönä **Marja Piimies** (30.3.2011 asti), **Pirjo Ruotsalainen** (vs. 1.4–31.5.2011) ja **Tero Santaoja** (1.6.2011 alkaen).

Projektin tunnuslauseen, vision ja projektiohjelman mukaisesti esikaupunkeja on tuotu esiin viihtyisinä kaupunginosina, joissa on monipuolisesti asunto- ja työpaikka-alueita, elinvoimaista kaupunkikulttuuria sekä lähipalvelut kävelyetäisyydellä.

📍 Oulunkylän taiteiden yön 2011 tapahtumat alkoivat Seurahuoneen musiikkilavan ohjelmilla. Lapsiyleisölle esiintyi Fröbelin palikat -yhtye.

Kuva: Simo Karisalo

Kauden 2008–2011 tavoitteiden mukaisesti kehittämistoimia on suunnattu erityisesti kulttuuri- ja tapahtumatoiminnan lisäämiseen. Vuonna 2010 alkanut yhteistyö kulttuurikeskuksen ja Sibelius-akatemian kanssa jatkui myös vuonna 2011, jolloin järjestettiin konsertteja Kannelmäessä, Vuosaassa, Itäkeskuksessa ja Munkkivuoressa. Konserttitarjonnalla haluttiin nostaa kaupunginosien keskeisiä julkisia kohtaamispaikkoja paremmin esille ja tuoda musiikkia arkiympäristöön. Lähiöprojekti on jatkanut asukkaiden ja järjestöjen järjestämien tapahtumien tukemista, hyvänä esimerkkinä erityisesti erilaiset kaupunginosapäivien tapahtumat, kuten Helsinki-viikon ja Taiteiden yön tapahtumat.

Päättyneellä toimintakaudella on painotettu myös fyysisen ympäristön parantamista. Keskeisinä toimenpiteinä ovat olleet täydennysrakentamisen ja korjausrakentamisen edistäminen sekä julkisten kaupunkitilojen kunnostaminen. Lähiöprojekti on seurannut aktiivisesti erilaisia maankäytön suunnitteluhankkeita, tavoitteena edistää esikaupunkialueiden keskeisten kaupunkitilakokonaisuuksien asemakaavoitusta ja toteuttamisedellytyksiä. Vuonna 2011 keskityttiin muun muassa Siltämäen, Kontulan, Mellunmäen ja Keski-Vuosaaren täydennysrakentamiseen sekä oltiin aktiivisesti mukana kaupunkisuunnitteluviraston alueellisissa renessanssitöissä ja talous- ja suunnittelukeskuksen täydennysrakentamisprojektissa. Korjausrakentamisen osalta painopis-

teenä olivat korjaustapaohjeiden laadinta sekä korjaus- ja energiasaneeraukseen liittyvä neuvonta. Vuonna 2011 valmistui Malminkartanon korjaustapaohjeet sekä käynnistettiin Pohjois-Haagan ohjeiden laadinta.

Kaudella 2008–2011 on keskitytty myös alueellisten toimintamahdollisuuksien parantamiseen sekä erityispalvelujen mallien luomiseen. Erityisesti palvelumallien kehittäminen lasten ja nuorten toimintaan ja elämänhallintaan ovat olleet tärkeänä lähtökohtana. Vuonna 2010 käynnistynyt läntisten nuorten kulttuurihanke Operaatio Pulssi jatkoi toimintaansa Kannelmäen alueella myös vuonna 2011. Hanke kannusti alueen 12–18-vuotiaita nuoria harrastusten ja toiminnan pariin sekä toimi tärkeänä mallina elämänhallinnan vahvistamiselle ja avoimelle matalan kynnyksen toiminnalle. Samantyyppistä nuorille suunnattua toimintaa

toteutettiin myös Maunulan alueella, jossa keväällä 2011 käynnistyi kouluttamattomille ja työttömille 18–30-vuotiaille nuorille suunnattu OMG-hanke. Hankkeessa kehitetään nuoria kiinnostavia toiminnallisia menetelmiä syrjäytymiskehityksen katkaisemiseksi yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Vuonna 2008 alkanutta MetroHelsinki-hanketta on jatkettu koko projektikauden ajan. Keväällä 2011 järjestettiin perinteinen yritysseminaari kaupungintalolla sekä jatkettiin yritys yhteistyötaapaamisia kohdealueen toimijoiden kanssa. Monipuolisen markkinoinnin avulla on vahvistettu Itä-Helsinkiä hyvänä elinkeinotoiminnan alueena. Syksyllä 2011 käynnistettiin myös Herttoniemen designkadun jatkosuunnittelu yhteistyössä kaupungin hallintokuntien ja ideakilpailun voittaneen arkkitehtitoimiston kanssa.

↓ Malminkartanon korjaustapaohjeet sisältävät rakennusten ja lähiöympäristön korjaamiseen liittyviä suosituksia. Selvityksellä pyritään nostamaan alueen arvostusta sekä alueylpeyttä asukkaiden keskuudessa.

Kuva: Simo Karisalo

Sammanfattning

Stadsstyrelsen godkände den 22 september 2008 Förortsprojektets projektplan för åren 2008–2011. "Från förorter till stadsdelar där det händer!"

Förortsprojektet är förvaltningarnas samarbetsprojekt, vars åtgärder och teman har fastslagits i överensstämmelse med målen för varje verksamhetsperiod. Projektets utvecklingsteam har riktats att omfatta hela förortsområdet. Förortsprojektets resurstilldelning har huvudsakligen skett inom ramarna för förvaltningarnas budgetar. Förvaltningarna har också svarat för projektets personal.

Ledningsgruppen som består av representanter för olika förvaltningar har under perioden 2008–2011 haft fastighetskontorets utvecklingschef **Harri Kauppinen** som ordförande samt **Marja Piimies** (till 30.3.2011), **Pirjo Ruotsalainen** (vik. 1.4–31.5.2011) och **Tero Santaoja** (från 1.6.2011) som projektledare.

I överensstämmelse med projektets motto, vision och projektprogram har man lyft fram förorter som trivsamma stadsdelar med mångsidiga bostads- och arbetsplatsområden, livskraftig stadskultur och närservice på gångavstånd.

Enligt målen för perioden 2008–2011 har utvecklingsåtgärder särskilt inriktats på att öka kultur- och evenemangsverksamheten. Samarbetet mellan kulturcentralen och Sibeliusakademin, som började år 2010 har ytterligare fortsatt under år 2011 då det arrangerades konserter i Gamlas, Nordsjö, Östra Centrum och samt Munkshöjden. Genom konsertutbudet ville man göra stadsdelarnas centrala offentliga mötesplatser mer synliga och föra in musik i närmiljön. Förortsprojektet har fortsatt att stödja evenemang som invånare och organisationer ordnat. Goda exempel är olika slags evenemang på stadsdelsdagar, och t.ex. arrangemangen under Helsingforsveckan och Konstens natt.

Under den gångna verksamhetsperioden låg fokus också på att förbättra den fysiska miljön. Centrala åtgärder var främjande av kompletterings- och reparationsbyggande, samt renovering av offentliga stadsmiljöer. Förortsprojektet följde aktivt

olika slags planeringsprojekt för markanvändning, med målet att främja detaljplanering och förutsättningar för att förverkliga centrala stadsmiljöhelheter i förortsområden. Under år 2011 fokuserade man på bland annat kompletteringsbyggande i Brobacka, Gårdsbacka, Mellungsbacka och Mellersta Nordsjö, samt var aktivt med i stadsplaneringskontorets regionala renässansarbeten och ekonomi- och planeringscentralens projekt för kompletteringsbyggande. Angående reparationsbyggande låg tyngdpunkten på att upprätta reparationsmetodanvisningar, samt på rådgivning om reparations- och energisaneling. Under 2011 färdigställdes reparationsmetodanvisningarna för Malmgård och anvisningarna för Norra Haga påbörjades.

Under perioden 2008–2011 fokuserade man också på att förbättra möjligheterna till regional verksamhet, samt på att skapa modeller för specialtjänster. Särskilt viktiga utgångspunkter var utvecklingen av servicemodeller för barns och ungas verksamhet och livskontroll. Kulturprojektet *Operaatio Puls* som började år 2010 fortsatte sin verksamhet i Gamlas område även under år 2011. Projektet uppmuntrade områdets 12–18-åriga ungdomar till fritidssysselsättningar och fungerade som en viktig modell för att förstärka livskontroll och aktiviteter med låg tröskel. Liknande verksamhet riktad till unga genomfördes också i Månsasområdet; där började under våren 2011 OMG-projektet som riktades till arbetslösa 18–30-åringar unga utan utbildning. I projektet utvecklas i samarbete med andra aktörer verksamhetsmetoder som intresserar ungdomar för att bryta processer som leder till utslagning.

MetroHelsingfors-projektet som började år 2008 har fortsatt under hela projektperioden. Under våren 2011 ordnades det traditionella företagsseminariet i stadshuset och det fortsatte man genom att organisera företagssamarbetsmöten med aktörer från målområdet. Genom mångsidig marknadsföring har Östra Helsingfors förstärkts som ett bra område för näringsliv. Under hösten 2011 påbörjades också den fortsatta planeringen av Hertonäs designgata i samarbete med stadens förvaltningar och arkitektbyrån som vunnit idétävlingen.

Abstract

The Helsinki City Board approved the Neighbourhood Project's plan for 2008–2011 on 22 September 2008 under the name "From Suburbs to Districts Where Things Happen!"

The Neighbourhood Project is a joint undertaking between administrative branches, where measures and themes are determined based on the objectives of each project period. Its development themes broadly cover the entire suburban zone. Resourcing for the Neighbourhood Project has mainly taken place within the limits of the budget estimates of the administrative branches. The administrative branches have also been responsible for the project staff.

During the period 2008–2011, the management team, which consists of representatives from different administrative branches, was chaired by property development manager **Harri Kauppinen** from the Real Estate Department, and the project managers were **Marja Piimies** (until 30 March 2011), **Pirjo Ruotsalainen** (acting project manager from 1 April until 31 May 2011) and **Tero Santaoja** (from 1 June 2011 onwards).

In keeping with the project slogan, vision and programme, the suburbs were presented as inviting districts with diverse housing and working areas, vibrant urban culture and local services within walking distance.

Based on the objectives for 2008–2011, development activities were targeted particularly to increasing cultural and event activities. Cooperation that started in 2010 with the City of Helsinki Cultural Office and the Sibelius Academy also continued in 2011, with concerts arranged in Kannelmäki, Vuosaari, Itäkeskus and Munkkivuori. The purpose of the concerts was to bring the key public meeting points of the various neighbourhoods better to the fore and bring music to the everyday environment. The Neighbourhood Project continued to support events arranged by residents and organisations. A good example of this is the various types of events organised during the Neighbourhood Days, such as those of Helsinki Week and the Night of the Arts.

Measures to improve the physical environment were also emphasised during the project period. The key measures were the promotion of complementary and renovation construction and the refurbishment of public urban spaces. The Neighbourhood Project has actively monitored land use planning projects, with the aim of promoting the town planning and implementation preconditions of key urban space environments in suburban areas. In 2011, the project focused on complementary construction in Siltämäki, Kontula, Mellunmäki and Keski-Vuosaari and was actively involved in the regional renaissance work of the City Planning Department and the complementary construction project of the Economic and Planning Centre. The focus in renovation construction was on drawing up repair instructions and providing advice concerning repair and energy renovation. Repair instructions were completed for

Malminkartano in 2011, and work began on preparing instructions for Pohjois-Haaga.

The period 2008–2011 also focused on improving regional opportunities and creating models for special services. A particularly important aspect was to develop service models for children's and young people's activities and life management. Operation Pulse (Operaatio Pulssi), a cultural project that was started in 2010 for young people in the western parts of the city, also continued in Kannelmäki in 2011. It encourages local young people aged 12 to 18 to take up pastimes and join activities, serving as an important model for strengthening their life management skills as well as for open low-threshold activ-

ities. Similar activities for young people were also implemented in the Maunula area, where the OMG project was started in spring 2011. The project is intended for young people aged 18 to 30 who have not completed education or are unemployed. The project develops operational methods that interest young people, with the aim of stopping social exclusion in collaboration with other players.

The MetroHelsinki Project, which began in 2008, continued throughout the project period. A traditional corporate seminar was arranged at the City Hall in spring 2011, and corporate cooperation meetings continued with the players of the target area. The image of Eastern Helsinki as a good area for com-

[+](#) Jakomäen uimahalli. The Jakomäki Swimming Hall.

Kuva / Photo: Simo Karisalo

mercial activities was strengthened through extensive marketing. In addition, the further planning of the Herttoniemi design street was launched in autumn 2011 together with the City of Helsinki's administrative branches and the architectural agency that submitted the winning entry in the ideas competition.

Lähiöprojektin toimintaperiaate

Kaupunginhallitus hyväksyi lähiöprojektin projektisuunnitelman 22.9.2008 vuosille 2008–2011. Projektikauden tunnuksena oli: "Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!".

Toimintakauden visiona oli: "Helsingin kantakaupungin ulkopuolella on viihtyisiä kaupunginosia, monimuotoisia asunto- ja työpaikka-alueita, elinvoimaista kaupunkikulttuuria ja lähipalvelut kävelyetäisyydellä". Toiminta-ajatuksena oli: "Projekti vahvistaa ja tekee tunnetuksi kaupunginosien vetovoimatekijöitä ja vahvuuksia, edistää monipuolisten uusien asuntojen rakentamista, palvelujen pysymistä ja uusien syntymistä sekä kaupunkilaisten toimintaedellytyksiä heidän omalla asuinalueellaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa".

Tunnuksen mukaisesti yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi oli määritelty imagon kohottaminen. Tarkoituksena oli paitsi oman

alueidentiteetin vahvistuminen, myös viesti koko kaupungin ja seudun mittakaavassa kaupungin halusta kehittää esikaupunkialueita kantakaupunkiin lukeutuvien kaupunginosien kanssa tasaveroisina Helsingin kaupunginosina sekä tehdä tunnetuksi alueen omia vetovoimatekijöitä yhdessä asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa.

Toinen keskeinen tavoite oli kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen. Keskeisenä lähtökohtana, että uusia asuntoja ja työpaikkoja rakennetaan kestävän kaupunkirakentamisen periaatteiden mukaisesti olemassa olevan infrastruktuurin ja palveluiden sekä hyvien julkisten liikenneyhteyksien viereen.

Muina tavoitteina projektiohjelmassa 2008–2011 olivat nykyisen ympäristön laadun sekä alueellisten toimintamahdollisuuksien parantaminen ja erityispalvelujen mallien luominen. Ympäristön laatua kohennettiin perusparantamalla rakennuskantaa ja kunnostamalla julkisia kaupunkitiloja.

Menneellä toimintakaudella myös alueellisten toimintamahdollisuuksien ja erityispalvelumallien luominen ja parantamisen yhteistyössä asukkaiden, kolmannen sektorin, kaupungin hallintokuntien ja muiden toimijoiden kanssa oli tärkeää. Tavoitteena oli synnyttää pysyviä toimintamuotoja, joilla edistetään yhteisöllisyyttä, turvallisuutta, elämänhallintaa ja eri ikäryhmien harrastusmahdollisuuksia.

↓ Jakomäen peruskorjattu kenttä soveltuu monipuolisen liikunnan harrastamiseen kesäisin ja talvisin. Lähiympäristön liikuntapalvelut ovat tärkeitä viihtyisyyden lisääjiä omalla asuinalueella.

Kuva: Simo Karisalo

Lähiöprojekti 2008–2011: Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!

Lähiöprojekti Helsinki

Visio

Helsingin kantakaupungin ulkopuolella on viihtyisiä kaupunginosia, monimuotoisia asunto- ja työpaikka-alueita, elinvoimaista kaupunkikulttuuria ja lähipalvelut kävelyetäisyydellä

Toiminta-ajatus

Projekti vahvistaa ja tekee tunnetuksi kaupunginosien vetovoimatekijöitä ja vahvuuksia, edistää monipuolisten uusien asuntojen rakentamista, palvelujen pysymistä ja uusien syntyä sekä kaupunkilaisten toimintaedellytyksiä omalla asuinalueellaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Tavoitteet

Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen

Nykyisen ympäristön laadun parantaminen

Imagon kohottaminen

Alueellisten toimintamahdollisuuksien parantaminen sekä erityispalvelujen mallien luominen

Toimenpiteet

Esikaupunkien kehittämisen yleissuunnitelma

Korjausrakentamisen edistäminen

Kulttuuri ja tapahtumat

Matalan kynnyksen tilat ja toimintamallit

Täydennysrakentamisen edistäminen ja kehittämissuunnitelmat

Julkisten kaupunkitilojen kunnostaminen

Alueellisen elinkeinotoiminnan markkinointi

Palvelumallit lasten ja nuorten toimintaan ja elämänhallintaan

Asemakaavoituskohteet:
Raideliikenteen asemien ympäristöt
Ostoskeskusten ympäristöt
Muu rakenteen tiivistäminen ja toimintojen monipuolistaminen

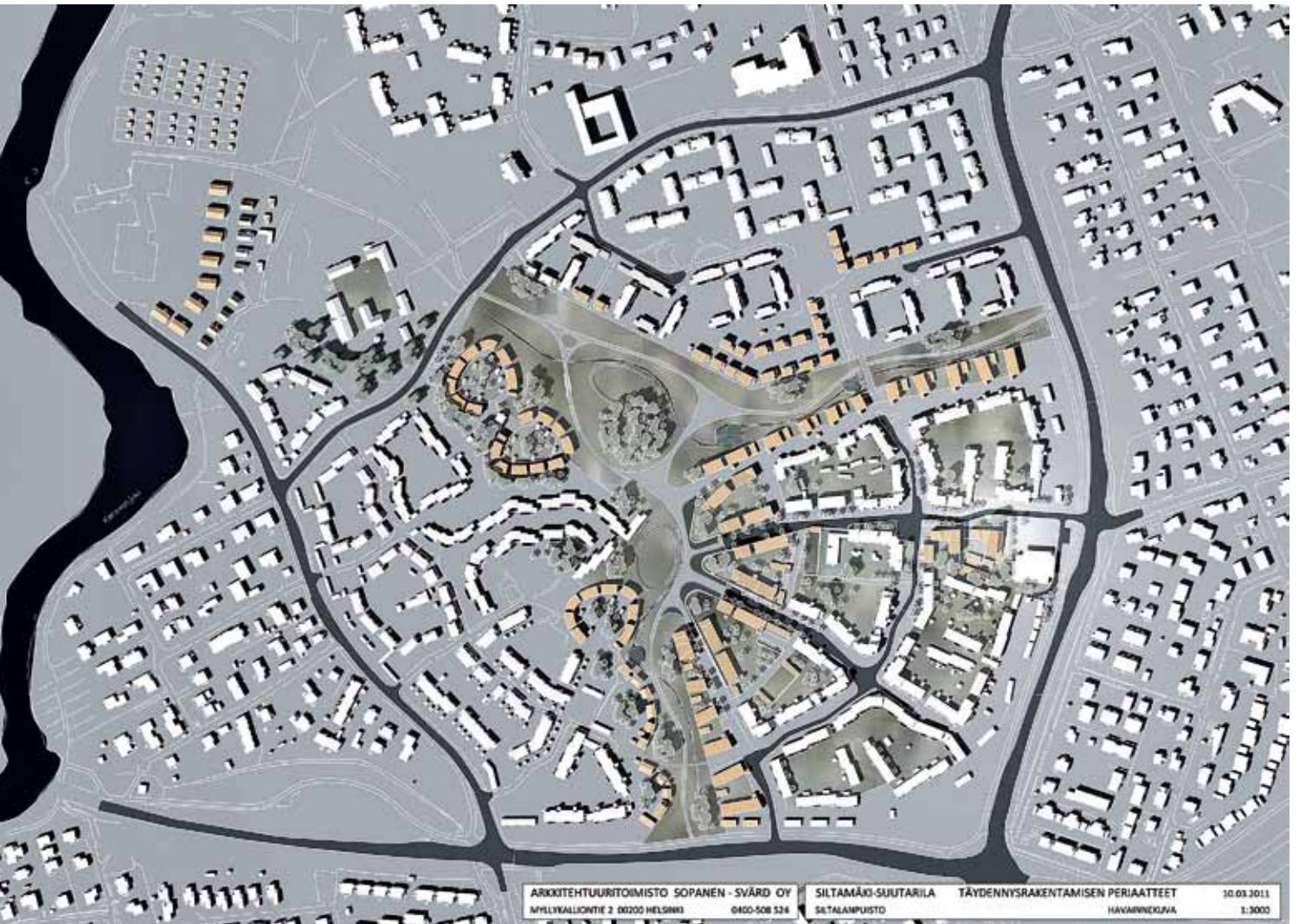
Viestintä

Koillisen radanvarren tutkimus- ja kehittämishanke

Muut imagohankkeet

Muut alueellisten toimintamahdollisuuksien kehittämishankkeet

Seuranta

Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen

Monipuolinen ja toimiva kaupunkirakenne luo perustan viihtyisälle ja toimivalle kaupunkielämälle. Toimivaan kaupunkiin ja kaupunginosaan liittyvät myös hyvät palvelut, joiden palvelutason säilyttäminen edellyttävät riittävää asukas pohjaa. Määrätietoisella täydennysrakentamisella ja ympäristön parantamiselle voidaan edistää ja tukea esikaupunkialueiden kehittämistä laadukkaiksi itsenäisiksi kaupunginosiksi.

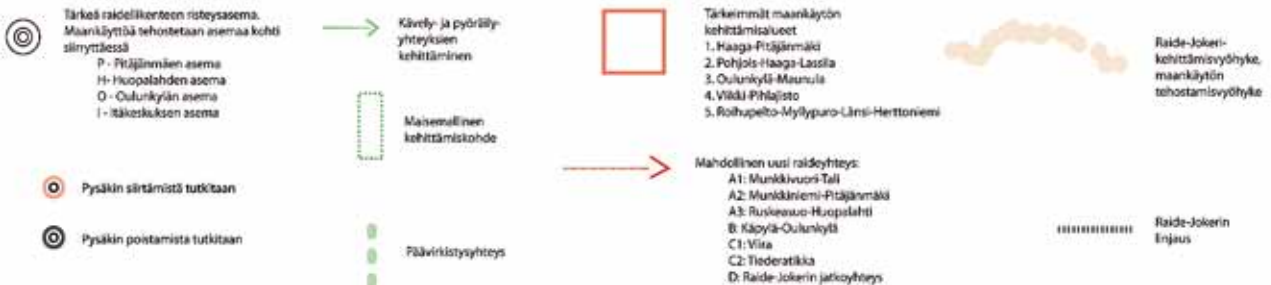
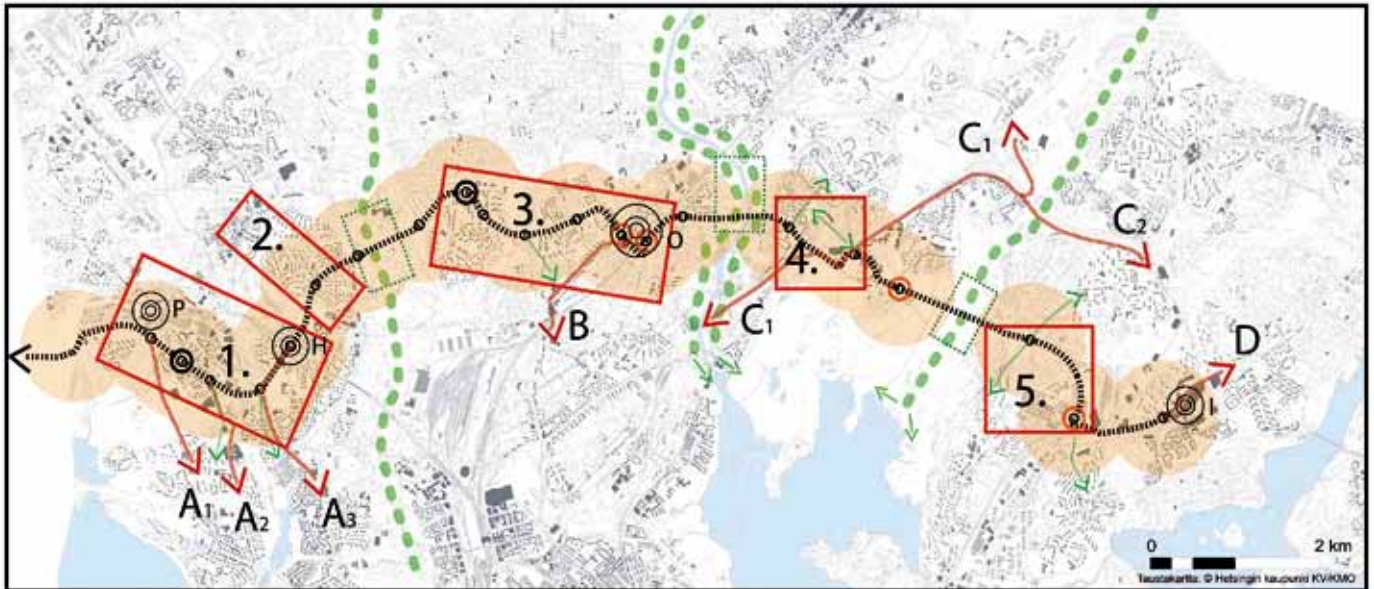
Monipuolinen kaupunkirakenne ja viihtyisä ympäristö ennaltaehkäisevät myös eriarvoisuutta. Uusi, täydennysrakentamisen kautta syntyvä asuntokanta, joka tarjoaa eri elämäntilanteisiin soveltuvia asumisvaihtoehtoja, tukee tasapainoisen kaupunginosan kehittämistä. Olevassa olevan rakennuskannan tulee vastata nykypäivän asumisvaatimuksia ja alueen tarpeita.

Lähiöprojektissa on menneellä toimintakaudella keskitytty päätavoitteiden mukaisesti esikaupunkien kaupunkirakenteen

tiivistämiseen. Keskustelujen ja yhteistyön myötä näkemys täydennysrakentamisen tärkeydestä osana esikaupunkien kehittämistä on vahvistunut. Tästä hyvänä esimerkkinä on täydennys- ja lisärakentamiseen liittyvien korvausmenettelyjen tarkistaminen sekä keskeisten esikaupunkialueiden asemakeskusten asemakaavoitustöiden tukeminen. Keskustelujen ja alueellisen kehittämisen myötä on syntynyt myös uusia toimintatapoja lisä- ja täydennysrakentamistarkasteluiden toteuttamiseen.

Täydennysrakentamisen edistäminen

Täydennysrakentaminen on keskeisiä työkaluja esikaupunkien toiminnallisuutta parannettaessa. Laadukas, alueen lähtökohdat huomioon ottava rakentaminen tukee esikaupunkien imagon vahvistamista ja asumisen monipuolisuuden varmistamis-

➤ Täydennysrakentaminen lisää asumisen monipuolisuutta sekä asuinalueen toiminnallisuutta.

Piirros: Arkkitehtuuritoimisto Sopanen - Svärd Oy

➤ Raide-Jokerin kehityskäytävän kehittäminen on tärkeä osa verkostoituvan esikaupungin tukemista. Raide-Jokeri vaikuttaa suuresti Helsingin esikaupunkien imagoon ja luo esikaupunkivyöhykkeelle merkittäviä kehittämismahdollisuuksia.

Kuva: Kaupunkisuunnitteluvirasto 2011

ta. Asemanseudut ja ostarit ovat alueen imagoa ja turvallisuutta nostavia käyntikortteja, joiden lähiympäristön tulee olla kunnossa. Joukkoliikenteen laatuikäytävien läheisyyteen sijoittuva täydennysrakentaminen on erityisen tärkeää edistettäessä kestävä kehityksen mukaista kaupunkirakennetta.

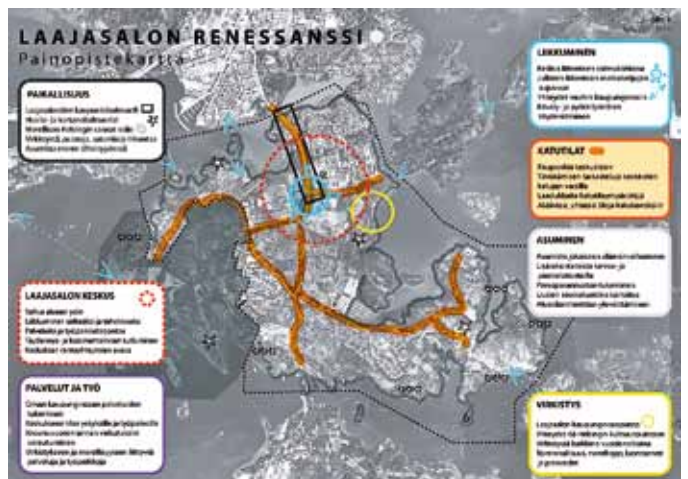
Täydennysrakentamisen mahdollisuuksia on luotu kaavoituksen keinoin muun muassa tehostamalla vanhojen alueiden rakentamisoikeuksia, mahdollistamalla tonttien tai rakennusten käyttötarkoituksen muutoksia sekä edistämällä ullakorakentamista.

Lähiöprojekti on osallistunut aktiivisesti kaupunkisuunnitteluviraston "Esikaupunkien renessanssi" -hankkeeseen joryhjän jäsenenä. Hanke jatkui vuonna 2011 yleissuunnitelman tarkentamiselle sekä alueellisten kehittämissuunnitelmien laatimisella. Vuoden 2011 aikana valmistuivat Kannelmäki-Lassila-Pohjois-Haagan ja Mellunkylän alueen suunnitelmat, sekä suunnittelutyöt Laajasalon ja Oulunkylän alueille käynnistyivät. Keski-Vuosaaren vuonna 2010 käynnistynyt alueellinen renessanssityö tarkentui vuoden 2011 aikana ja valmistuu keväällä 2012.

Vuonna 2011 jatkettiin Lähiöprojektin oman täydennysrakentamisryhmän kokoontumisia. Eri hallintokuntien edustajista koostuvan työryhmän tehtävänä on ollut edistää täydennysrakentamisen toteutusedellytyksiä esikaupunkialueilla. Ryh-

➤ Esikaupunkien renessanssi-hankkeen alueelliset kehittämissuunnitelmat eteniät vuonna 2011 muun muassa Laajasalon alueella.

Kuva: Kaupunkisuunnitteluvirasto 2011

- ↑ Jakomäen liikekeskuksen kehittäminen monipuolistaa alueen palveluita ja yhteistä ostarialuetta.

Havainnekuva: Arkkitehtitoimisto K2S

- ↓ Asema- ja liikekeskusalueiden kehittäminen ja elävöittäminen on ollut tärkeä painopistealue päättyneellä toimintakaudella.

Havainnekuva: Kaupunkisuunnitteluvirasto

mässä on keskitytty erityisesti asemakaavatasoiseen kehittämiseen painottaen esikaupunkialueiden keskusten, raiteliikenteen asemien ja ostoskeskusten ympäristöjä sekä pysäköintiin liittyviä haasteita. Työryhmässä löydettiin hyviä toimintamalleja alueellisten täydennysrakentamistarkastelujen toteuttamiselle sekä virastojen yhteisen tahtotilan vahvistamiselle. Ajankohtaisina hankkeina vuonna 2011 olivat asemakaavoituskohdeet Siltämäessä, Pihlajamäessä, Jakomäessä, Kontulassa ja Mellunmäessä. Kohteet olivat myös osa Helsingin valtakunnallisen lähiöohjelman hanketta "Täydennysrakentamalla monipuolista asumista olemassa olevien palveluiden ja joukkoliikenteen äärelle".

Lähiöprojekti on ollut aktiivisesti mukana myös talous- ja suunnittelukeskuksen täydennysrakentamisprojektin johtoryhmässä. Työryhmässä on edistetty laaja-alaisesti täydennys- ja lisärakentamiseen liittyviä toteuttamishaasteita.

Vuoden 2011 keväällä jatkettiin Esikaupungit 20X0 -seminaria yhdessä Esikaupunkien Renessanssi -hankkeen kanssa. Seminaarin aiheena oli verkostokaupunki. Kyseessä oli laaja viranomaisyhteistyöseminaari, jonka tarkoituksena oli verkottaa osallistujia ja pohtia millaisia esikaupungit ovat tulevaisuudessa osana verkostoituvaa kaupunkirakennetta. Seminaariin osallistui edustajia myös Espoosta ja Vantaalta.

Asemakaavoituskohdeet

Lähiöprojekti on osallistunut aktiivisesti kaupunkisuunnitteluvirastossa tehtävään esikaupunkialueiden asemakaavoitukseen. Painopisteinä ovat olleet alueet, joissa hyvä joukkoliikenteen palvelutaso asettavat perusteet rakenteen tiivistämiselle.

Kontulassa ja Mellunmäessä asema-alueiden asemakaavoitustyö eteni vuoden 2011 aikana tarkempaan suunnitteluvaiheeseen. Pihlajamäessä ostoskeskusympäristön kaavamuuostyö jatkuu edelleen. Ostoskeskusalueelle laadittiin vuonna 2010 suunnitelma, jossa esitetään myös merkittävää asuntojen lisärakentamista ostoskeskuksen yhteyteen. Jakomäen ostoskeskusympäristön asemakaava sai lainvoiman vuonna 2011 ja etenee tarkempaan katu- ja rakennesuunnitteluun. Samassa yhteydessä on tavoitteena kehittää Alppikylän ja Jakomäen yhdistävää raittia ja alikulkua erityisesti ympäristötaiteen ja valaisun keinoin.

Keski-Vuosaaren ja Siltämäen osalta alueelliset täydennysrakentamistarkastelut tarkentuivat vuoden 2011 aikana ja antavat pohjan jatkosuunnittelulle ja asemakaavojen laadinnalle. Keski-Vuosaaren alueellinen renessanssityö valmistuu keväällä 2012. Alueelliset tarkastelut ovat antaneet myös hyviä kokemuksia alueellisen täydennysrakentamistarkastelun menetelmälliselle kehittämiselle, jossa erityisesti suunnitteluyhteistyön ja yhteisen näkemyksen rakentaminen ovat tärkeitä.

Lähiöprojekti osallistui syksystä 2011 alkaen Tapulikaupungin Maatullinpuiston kaupunginosa-puistokokonaisuuden kehittämiseen, jonka yhteydessä laaditaan laaja, eri virastojen näkemyksiä palveleva ja kokoava suunnitelma. Tavoitteena on edistää hallintokuntien välisiä yhteisiä toimintamalleja ja suunnittelua laajan kaupunginosapuistokokonaisuuden kehittämisessä.

Nykyisen ympäristön laadun parantaminen

Laadukas ja toimiva julkinen kaupunkitila on tärkeä osa toimivaa kaupunkiympäristöä. Julkisen ympäristön kunto ja tarkoituksenmukaisuus vahvistavat alueellista imagoa ja turvallisuutta sekä houkuttelevat liikkumiseen. Laadukkaat yhteydet yhdistettynä tärkeisiin palveluihin ja joukkoliikenneyhteyksiin luovat rakenteen arjen liikkumiselle.

Puistot ja kadut ja niiden kunnossapito – julkinen kaupunkitila – erityisesti asemien ja ostoskeskusten ympäristöissä toimivat alueiden käyntikortteina. Ne luovat ensi näkemältä mielikuvaa kaupunginosasta asuinympäristönä. Ne vaikuttavat myös alueen asukkaiden viihtyvyyteen, turvallisuuden tunteeseen ja niihin mielikuviin, mitä asukkailla itsellään on omasta kotikaupunginosastaan.

Lähiöprojekti on menneellä kaudella keskittynyt keskeisten julkisten kaupunkitilakokonaisuuksien, erityisesti asemanseutu- ja pääreittien kunnostamiseen. Tavoitteena on

📍 Laadukkaasti kunnostettu Roihuvuoren asukaspuisto soveltuu kaikenikäisille.

Kuva: Simo Karisalo

ollut edistää hallintokuntien panostusta esikaupunkiympäristöjen ylläpitoon ja parantamiseen sekä tukea lähiörahaston tarkoituksenmukaista käyttöä osana esikaupunkien ympäristöjen parantamista.

Ympäristöparantamisen ja ylläpidon merkitys on tärkeää myös yritysalueilla. Erityisesti toimintamallit, joissa vahvistetaan julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä julkisen tilan parantamiseksi ovat esikaupunkialueilla tärkeitä. Muun muassa tähän haasteeseen keskitytään MetroHelsinki-hankkeen yhteydessä tehtävässä Herttoniemen yritysalueen designkadun jatkosuunnittelussa vuonna 2012.

Lähiöprojektissa on menneellä toimintakaudella tehty aktiivisesti esikaupunkialueiden korjausrakentamista ja -neuvontaa. Usealle esikaupunkialueelle laaditut kattavat korjausrakentamishjeet ovat olleet tärkeä työväline alueiden kehittämisessä niin rakennuskannan parantamisen kuin täydennysrakentamisen edistämisen osalta. Lähiöarkkitehdit ovat tämän lisäksi laatineet monipuolisesti erilaisia selvityksiä ja suunnitelmia keskeisten julkisten kaupunkitilojen osalta sekä parantaneet esikaupunkiasumisen tuntemista. Tästä on hyvänä esimerkkinä kerrostaloasumisen käytäntöjä opastava Asumisopas.

↑ Pohjois-Haagan korjaustapaohjeiden laatiminen käynnistyi vuonna 2011. Ku-
vassa As. Oy Haagan Rivitalo 2.

Kuva: Päivi Hellman

Korjausrakentamisen edistäminen

Pääosin 1960-, 1970- ja 1980-lukujen aikana rakentuneilla esi-
kaupunkialueilla toimittaessa olemassa olevan rakennuskan-
nan korjaustarpeet nousevat haasteeksi. Yhä useammat asuin-
kiinteistöt ovat tulleet peruskorjauskään-
sä ja pahimmillaan se-
kä putki- ja julkisivuremontit ajoittuvat samaan aikaan. Enene-
vissä määrin myös uudet energiansäästö määräykset asetta-
vat oman haasteensa taloudelliselle kokonaisuudelle. Useilla
alueilla on tämän lisäksi omat alueelliset erityispiirteensä, jot-
ka ovat oma lähtökohta korjausrakentamisen toteuttamiselle.

Vuonna 2011 jatkettiin korjaustapaohjeiden laadintaan sekä
annettiin korjaus-, rakennuslupa- ja energiasaneerausneuvon-
taa taloyhtiöille. Vuonna 2011 valmistui korjaustapaohjeet Mal-
minkartanon alueelle, jonka yhteydessä järjestettiin asukastilai-
suus toimijoiden tavoittamiseksi ja informaation välittämiseksi.
Vuoden 2011 aikana käynnistyi myös Pohjois-Haagan korjaus-
tapaohjeiden laatiminen.

Julkisten kaupunkitilojen kunnostaminen

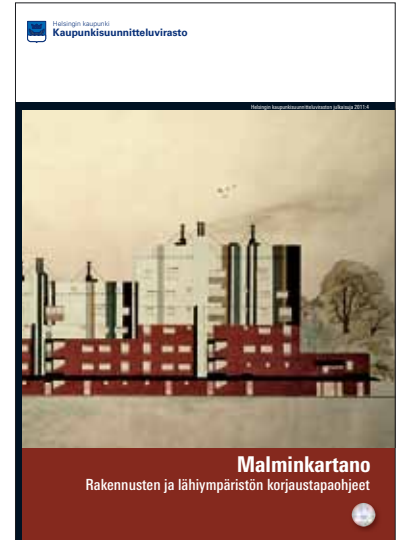
Tärkeä osa esikaupunkialueita on laadukas, kunnossa olevan
julkisen ympäristö. Toimintakauden keskeisinä tavoitteina ovat
olleet erityisesti sisääntulo- ja keskusta-alueiden ympäristöpa-

rannukset ja kunnossapito. Toimenpiteiden ei aina tarvitse olla muutoksiltaan mittavia, vaan pienetkin yleisilmettä parantavat ratkaisut saattavat muuttaa arkiympäristöä huomattavasti parempaan suuntaan. Julkisten kaupunkitilojen kohentamiseen on kohdennettu pääosin kaupungin lähiörahaston rahoitusta.

Ympäristöparannushankkeiden kartoittamista, ideointia ja koordinoitua on tehty Lähiöprojektin vetämän ympäristöparannushankkeet-työryhmän tukemana. Työryhmässä on ollut edustus rakennusvirastosta, rakennusvalvontavirastosta, kaupunkisuunnitteluvirastosta ja talous- ja suunnittelukeskuksesta.

Osa vuoden 2011 ympäristöparantamishankkeista olivat mukana valtakunnallisen lähiöohjelman hankekokonaisuudessa "Asemat ja ostarit -alueen käyntikortti kuntoon" (2009–2011). Valtion avustusta haettiin vuoden 2011 loppuun saakka. Hankekokonaisuuden tavoitteena on ollut ostoskeskusalueiden positiivisten mielikuvien vahvistaminen ja asemien lähiympäristöjen viihtyisyyden parantaminen. Alueiden laatua on parannettu muun muassa erityispiirteitä korostamalla (esim. 1960-luvun arkkitehtuuri ja puistorakentaminen, 70-luvun rakentamisen erityispiirteet) sekä peruskorjaamalla julkista kaupunkitilaa. Toteutettavat hankkeet sijaitsivat Pihljamäessä, Siltamäessä, Pukinmäessä, Malminkartanossa, Myllypurossa sekä Puistolassa ja Tapulikaupungissa.

Pihlajamäen vanhan ostoskeskuksen ympäristön ilmeen kohentamissuunnitelmaan sisältyi torialue, joka rakennettiin Pihlajamäen 1960-luvun henkeen sopivaksi. Tämän lisäksi paran-

📍 Asemat ja ostarit – alueen käyntikortti kuntoon! -hanke oli mukana valtion lähiöohjelmassa. Myllypuron ostoskeskus uudistui täysin rakennuksia ja julkisia tiloja myöten.

Kuva: Pirjo Ruotsalainen

→ Lähiöprojektin uuden kauden 2012–2015 aloituspilottina toimi Pihlajamäen sarjakuvahanke Tarinoita Pihlajämäestä. Helsingin Uuden Yhteiskoulun yläasteen oppilaat osallistuivat sarjakuvien piirtämiseen.

Kuva: Tiina Nuto

↓ Malminkartanon keskusta-alueen jalankulkuraitit ja aukiot kunnostettiin lähiörahasrahoituksella. Kunnostuksen yhteydessä sijoitettiin Hanna Jaanison veistaidetta Puustellinaukiolle (kuva) sekä Malminkartanon aukiolle.

Kuva: Päivi Hellman

nettiin katualueita (kiertoliittymä) sekä rakennettiin Meripihkapolun portaat. Hanke valmistui vuonna 2010.

Siltamäessä 1970-luvun kerrostaloaluetta kohennettiin alueen raitteja ja aukioita kunnostamalla. Keskeisellä, alueen ostoskeskuksen läpi kulkevalla pääraitilla säilytettiin alkuperäisen kokoiset laatat sekä selkiytettiin geometrisia rakenteita. Hanke valmistui 2010. Pukinmäen puretun ostoskeskuksen tilalle rakennetun uuden, asumista ja liiketiloja yhdistävän, rakennuksen ympäristön katujen kunnostaminen ja ympäristön ilmeen kohentaminen valmistuivat vuonna 2010.

Malminkartanon keskusta-alueella parannettiin pääjalankulkuraitteja ja aukioita sekä viherympäristöä. Alkuperäinen valaistus ja pintamateriaalit säilytettiin osana kaupunkikuvallista kokonaisuutta. Keskustan aukioille on tulossa myös Taidemuseon veistaidetta. Malminkartanon parantamistyö valmistui pääosin vuonna 2011.

Myllypurossa alueen ostoskeskus ja metroasemaseutu kekevat laajan uudistustyön. Puretun ostoskeskuksen tilalle on rakennettu uutta palvelukeskusta vuodesta 2010. Samassa yhteydessä viereiset katu- ja puistoalueet rakennetaan vastaamaan uudisrakentamisen tasoa. Metron asemaseudun lisärakentaminen on edellyttänyt katurakentamista sekä metroradan ylittävien siltojen ja nykyisen asema-alueen kohentamista. Kunnostustyöt saatetaan valmiiksi vuoden 2012 aikana.

Puistolassa aseman alikulkukäytävän ja lähiympäristön ilmeen parantaminen on alkamassa vuoden 2012 aikana. Tavoitteena on kohentaa alikulun arkkitehtonista laatua ja käyttää valaistusta niin turvallisuutta lisäävänä kuin taiteellisenä elementtinä. Osa nuorten maalamista seinämaalauksia restauroidaan ja alkuperäinen betonipinnan reliefi tuodaan paremmin esille.

Asemat ja ostarit -hankkeen tavoitteet onnistuivat kiittävästi. Pihlajamäessä, Siltamäessä sekä Malminkartanossa alueen rakentamisaikakauden erityispiirteet säilytettiin (1960-, 1970- ja 1980-luvuilta). Malminkartanossa taidemuseo sijoitti aukioille veistoksia, joiden aiheet on löydetty Malminkartanon alueen historiasta. Puistolalan alikulun peruskorjauksen yhteydessä vuonna 2012 kunnostetaan seinällä oleva reliefi ja restauroidaan nuorten tekemät seinämaalaukset. Rakentamisessa pyritään ratkaisemaan myös ylläpidon edellyttämät haasteet, kuten materiaalien helppohoitoisuus ja kestävyys.

Asemat ja ostarit -hankkeen myötä on vahvistettu yhteistä tahtotilaa esikaupunkialueiden ostoskeskus- ja asemaseutujen kunnostamisen tärkeydestä osana alueen imagoa. Kunnostushankkeissa on otettu huomioon myös alueen rakentamisaikakauden ja kaupunkikuvan erityispiirteet sekä panostettu kestäviin toimintamallien ja ratkaisujen kehittämiseen ympäristön laadun ja hoidon ylläpitämiseksi. Toimintamallin myötä uusia hankkeita on suunnitteilla muun muassa Malmin alueella.

Imagon kohottaminen

Lähiöprojektin tunnuksen mukaisesti kauden 2008–2011 päätaavoitteena on ollut imagon kohottaminen. Kulttuurin, tapahtumien ja viestinnän avulla on lisätty esikaupunkialueiden tunnettuutta yhdessä asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa. Tavoitteena on ollut oman alueidentiteetin vahvistaminen sekä esikaupunkialueiden kehittämisen tärkeyden korostaminen.

Projektikauden 2008–2011 tunnuksen ”Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!” mukaisesti painopisteenä ovat olleet tapahtuma- ja kulttuuritarjonnan parantaminen esikaupunkialueilla. Monipuolisen, kaikille avoimen toiminnan tarjoaminen on edistänyt esikaupunkialueiden positiivisten mielikuvien ja imagon vahvistumista sekä tehnyt tutuksi oman kaupunginosan tarjontaa. Tapahtuma- ja kulttuuritarjonnan myötä myös alueen asukkaiden ja toimijoiden välinen tiedonvaihto on vahvistunut.

Menneellä kaudella on rakennettu laajaa yhteistyöverkostoa eri toimijoiden välille. Tapahtumien järjestämiseen on saatu mukaan myös uusia toimijoita. Kaupungin omien kulttuuri- ja taidelaitosten rinnalla myös valtion taide- ja oppilaitoksilla on ollut merkittävä rooli esikaupunkialueiden tapahtuma- ja kulttuuritarjonnan parantamisessa.

Kulttuuri ja tapahtumat

Tarinoita Pihlajamäestä – Pihlajamäen sarjakuvahanke

Tarinoita Pihlajamäestä -sarjakuvahanke toteutettiin Pihlajamäessä syksyllä 2011. Tarkoituksena oli taltioida Pihlajamäen historiaa ja nykyaikaa paikallisten ihmisten silmin. Hanke toimi aloituspilottina Lähiöprojektin uuden kauden sloganin ”Sivistys on Siistiä” mukaisesti.

Sarjakuvakurssien sisältö pohjautui Maailman sarjakuvat ry:n kehittelemään ruohonjuuritason sarjakuvametodiin, joka takaa matalan kynnyksen sarjakuvatyöskentelyn aloittamiselle. Työpajat tähtäävät valmiin sarjakuvan tuottamiseen erilaisia näyttelyitä sekä julkaisua varten. Työpajoissa edetään sarjakuvan työvaiheiden mukaan käsikirjoituksesta aina valmiiseen teokseen. Työ saatetaan loppuun seitsemän opetuskerran aikana.

Tarinoita sarjakuvia varten kerättiin kesäkuusta 2011 alkaen internettiä sekä hanketta varten tehtyjä postikortteja hyödyntämällä. Kurssit toteutuivat seuraavasti: aikuisten kurssi Pihlajamäen lähiöasemalla osana Työväenopiston kurssiohjelmaa, lasten ja nuorten mediakurssityöpaja Helsingin uudella yhteis-

↑ Tarinoita Pihlajamäessä -sarjakuvia syntyi ohjaajan ohjeistuksella Pihlajamäen lähiöasemalla.

Kuva: Pirjo Ruotsalainen

↓ Pihlajamäen sarjakuvahankkeen työt koottiin yhteen ja julkaistiin Sarjakuvakeskuksen julkaisusarjassa.

Piirros: Titta Lindström

PIHLAJAMÄKI

koululla ja Pihlajamäen ala-asteella, nuorten iltapäiväkerho Helsingin uudella yhteiskoululla, vanhusten työpaja lähiöasemalla, 8Bk:n työpaja Helsingin uudella yhteiskoululla sekä kurssi Viikin kirjastossa.

Työpajojen osallistujat olivat projektissa aktiivisesti mukana ja sarjakuvia valmistui runsaasti. Paljon kiitosta sai etenkin Lähiöasemalla pidetty vanhusten työpaja. Työpajoissa syntyneet sarjakuvat antoivat monipuolisen kuvan osallistujien kokemuksista omaan asuinalueeseensa liittyen. Kaikki työpajoissa syntyneet työt on nähtävissä osoitteessa www.pihlis.sarjakuvablogit.com.

Sarjakuvista koostettu näyttely toteutettiin Pihlajamäen ostoskeskuksessa 12.12.2011–9.1.2012 välisenä aikana. Pihlajamäen ostoskeskuksen yrittäjähdistys ry oli mukana hankkeessa näyttelyn osalta. Tarkoituksena on, että valokuvat ovat esillä osana Helsingin kaupunginmuseon Pihlajamäen dokumentointi-projektin valokuvanäyttelyä vuonna 2012.

Sarjakuvista teetettiin A5-kokoinen näyttelykatalogi nimeltä "Tarinoita Pihlajamäestä". Katalogin laajuus on 74 sivua ja painosmäärä 400 kappaletta. Hankkeessa olivat mukana Helsingin kaupungin kulttuurikeskus, sosiaaliviraston Pihlajamäen lähiöasema, museovirasto, opetusvirasto, työväenopisto ja Sarjakuvakeskus. Sarjakuvakeskus vastasi projektin toteutuksesta.

Muskarit päiväkodeissa

Vuonna 2011 käynnistettiin Muskarit-hanke Meritähden, Siiman, Suurmetsän, Kotilon ja Leipurin päiväkodeissa. Toiminnan tarjoavat Itä-, Luoteis- ja Pohjois-Helsingin musiikkiopistot

Into-kvartetti esiintyi Konalan kauppakeskuksessa Ristikossa.

Kuva: Sibeliuksen Akatemian Promo-kuva

sekä Pop-Jazz konservatorio. Hankkeen tarkoituksena on tarjota ilmaista musiikkileikkikoulutyypistä varhaiskasvatustoimintaa esikaupunkien päiväkoteihin sekä tuoda musiikillista työtä päiväkodin erilaisiin toimintatilanteisiin.

Muskari-hanketta toteutetaan kokeilussa olevissa päiväkodeissa kuhunkin sopivalla menetelmällä. Mukana olevat lapset ovat iältään enimmäkseen 5-vuotiaita. Usealle lapselle toiminta on aivan uutta. Toimintaan on sisältynyt myös esiintymisiä Malmi- ja Kanneltalolla.

Kokemukset musiikkileikkikoulusta ovat olleet positiivisia. Toiminta on innostanut lapsia itseilmaisuuksiin musiikin keinoin sekä edistänyt päiväkotien henkilökunnan musiikillista työtä eri toimintatilanteissa. Päiväkodin henkilökunta on laatinut yhdessä musiikkileikkikoulun opettajien kanssa tavoitteet nivel-tää musiikinopetus kiinteäksi osaksi päiväkodin arkea.

Muskari-hanketta jatketaan samoissa päiväkodeissa myös vuonna 2012. Tavoitteena on integroida malli päiväkodin normaaliin toimintaan ja arkeen. Integrointi edellyttää Helsingissä tehdyn periaatelinjauksen muutosta. Periaatteena on, että päiväkodeissa ei ole päiväsaikaan ostettua toimintaa. Tällä halutaan varmistaa se, että lapsen harrastaminen alkaa vasta, kun lapsi siitä itse innostuu ja vanhemmat ovat valmiita sitoutumaan lapsen harrastamiseen. Keskusteluissa on noussut esiin myös se, että päiväkotien musiikkileikkikoulutoiminnalla voidaan edistää lapsiperheiden sitoutumista alueen kouluihin ja päiväkoteihin. Musiikkileikkikoulutoiminnan liittäminen osaksi päiväkodin arkea tutustuttaisi lapset musiikkiin ja soittamiseen ilman kalliita yksityiskouluja. Tutkimuksissa on muun muassa todettu, että musiikkia harrastavilla lapsilla on vähemmän lukihäiriöitä.

Sibeliuksen Akatemian, Kulttuurikeskuksen ja Lähiöprojektin yhteistyö kauppakeskuksissa

Kauppakeskukset ovat usein kaupunginosien keskeisiä kohtaus- ja ajanviettopaikkoja. Kauppakeskuksissa liikkuu myös ihmisiä, jotka eivät käytä kulttuurikeskusten tarjoamia palveluita. Klassisen musiikin tarjoaminen ostoskeskusten julkisten tilojen yhteydessä on yksi tapa tavoittaa uusia yleisöjä esikaupunkialueilla.

Lähiöprojekti käynnisti vuonna 2010 kauppakeskusyhteistyön Sibeliuksen akatemian ja kulttuurikeskuksen kanssa. Sibeliuksen Akatemia järjestämä konserttisarja jatkui vuonna 2011, jolloin järjestettiin yhteensä viisi konserttia: 13.4 Into-kvartetti Kauppakeskus Ristikossa, 16.4 Academy Brass Quintet Kauppakeskus Kolumbuksessa, 21.5 Milargo Munkkivuoren ostoskeskuksessa, 8.12 Helsinki Brass Quartet Kannelmäen Prismassa ja 9.12 Oosm-kvartetti Itäkeskuksen kauppakeskuksessa. Kaikkiin esityksiin oli vapaa pääsy.

Konserttisarjat saivat alueilla hyvän vastaanoton ja kuulijoi-ta tavoitettiin vaihtelevasti. Lähtökohtana oli, että tarjonta oli ilmaista ja se tavoittaisi monipuolisesti esikaupunkiväestön kaupunginosia. Pilotti-hanke toi hyviä kokemuksia ja käytäntöjä yhteistyöstä yksityisten toimijoiden kanssa sekä loi pohjan toimintamallille, jossa tapahtumatoiminnan kautta nostetaan keskeisiä kaupunkitiloja tunnetuksi.

📍 Pihlajamäki goes Bluesissa esiintyi vuonna 2011 Honey B ja T-Bones. Bluesit pidettiin jo kuudetta kertaa. Vapaaehtoisvoimin järjestettävä musiikkifestari alkoi vuonna 2007.

Kuva: Pirjo Ruotsalainen

📍 Oulunkylän taiteiden yönä järjestettiin Pikkukosken uimarannalla Keskiyön musiikki- ja valoshow.

Kuva: Simo Karisalo

Tapahtumat esikaupungeissa

Tapahtumat ovat tärkeä osa esikaupunkien viihtyisyyttä ja yhteisöllisyyttä. Monipuolinen tapahtumatoiminta kannustaa myös yhteiseen tekemiseen. Tapahtumat, joissa esiintyy tunnettuja muusikoita ja taiteilijoita markkinoivat esikaupunkeja osana yhteistä kaupunkia sekä vahvistavat alueellista identiteettiä. Esikaupunkien tulee näkyä osana tapahtumakokonaisuuksia.

Lähiöprojekti teki vuonna 2011 yhteistyötä Helsinki-päivän ja -viikon, Taiteiden yön, Helsinki Lux -valotapahtuman, Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina juhluvuoden sekä World Design Capital Helsinki 2012 -tapahtumien järjestäjien ja toimijoiden kanssa. Lähiöprojekti osallistui vuoden aikana muun muassa seuraavien esikaupunkien toimijoiden järjestämiin tapahtumiin: "Skidirock" Kurkimäessä, "Ihana Kivikko", "Kontufestari" Kontulassa, "Pihlajapäivä", "Myllypuro-päivä", "Tapulipäivä", Taiteiden yön tapahtumat Auringonlahdessa ja Oulunkylässä, "Roihuvuoren kyläjuhla sekä Helsinki-viikon tapahtumat "Pihlajamäki goes Blues", Pohjois-Haagan syystapahtuma, Pihlajamäen Aarnirock, Oulunkylän ja Herttoniemen kyläjuhla. Vuonna 2011 aloitettiin valmistelut myös Roihuvuoren vesitornin valotapahtuman sekä Design goes Mattolaiturit -tapahtumien järjestelyistä.

Alueellisen elinkeinotoiminnan markkinointi

Kaupungin elinkeinostrategian mukaisesti elinkeinoja tulee kehittää myös esikaupunkialueilla. Elinkeinojen läsnäolo on tärkeä osa esikaupunkien elinvoimaisuutta ja imagon muodostumisesta. Työpaikkarakentamisen kautta vahvistetaan dynaamista kuvaa alueesta ja viestitään siitä, että alue kehittyy myös tulevaisuudessa. Kauden 2008–2011 painopisteenä ovat olleet erityisesti metroasemien ympäristöt, mutta myös julkisen kaupunkitilan kehittäminen yritysalueiden sisällä on nähty tärkeänä.

Kaudella 2008–2011 käynnistetty MetroHelsinki hanke on jatkanut toimintaa yhteistyössä talous- ja suunnittelukeskuksen elinkeinopalvelujen ja kehittämisosaston, kiinteistöviraston, rakennusviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston kanssa. Hanketta koordinoi Lähiöprojektin organisoima työryhmä. Kohdealueina ovat olleet Herttoniemi, Roihupelto, Itäkeskus, Puotila ja Myllypuro.

Vuonna 2011 jatkettiin yritys yhteistyökokouksia, seminaarien järjestämistä sekä markkinoitiin aluetta elinkeinoalan lehdissä. Säännöllisiä yritys yhteistyökokouksia järjestettiin eri kohdealueilla. Kokouksissa esiteltiin ajankohtaisia suunnitteluasioita sekä keskusteltiin paikallisista näkemyksistä ja toiveista yritysalueiden kehittämisen osalta. Yrittäjien edustajien lisäksi mukaan kutsuttiin myös alueiden asukas yhdistysten puheenjohtajat. Vuonna 2011 kokouksia järjestettiin Myllypuron Helykodissa, Herttoniemen Planmeca Oy:ä sekä Roihuvuoren Eduopolissa. Tapaamisissa käyty keskustelut liittyivät alueen uusiin rakennushankkeisiin ja ympäristöparannuksiin sekä metroasemien kunnostustöihin koko metrovarren yritysalueiden osalta.

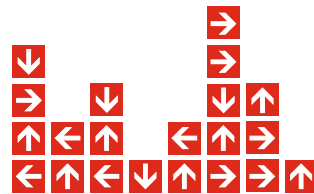
Keväällä 2011 järjestettiin myös perinteinen MetroHelsinki-seminaari kaupungintalolla, joka keräsi kattavan joukon kaupungin, alueen yritys elämän sekä valtion edustajia. Seminaarin avasi kaupunginjohtaja **Jussi Pajunen**.

MetroHelsinki-hankkeeseen liittyvän Herttoniemen Designkadun kilpailu ratkesi vuoden 2011 tammikuussa. Kilpailulla pyrittiin löytämään kehittämisideoita alueen pääkadulle ja lähiympäristölle. Vuoden 2011 aikana suunnittelua jatkettiin World Design Capital Helsinki -vuoden statuksen mukaisesti yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Kilpailun voittaneen ehdotuksen kanssa on valmisteilla suunnittelutyö, jossa ideaa viedään eteenpäin toteuttamistasolle. Tavoitteena on löytää toimintamalli ja yhteinen tahtotila julkisen kaupunkitilakokonaisuuden kehittämiseksi. MetroHelsinki-hankkeesta saadut kokemukset ja toimintatavat toimivat hyvänä pohjana esikaupunkialueiden elinkeinojen kehittämistyölle myös muilla alueilla.

Vuoden 2011 aikana valmisteltiin MetroHelsinki-hankkeen laajentamista Mellunkylän alueelle. Mukaan kutsuttiin Kontulan ja Mellunmäen alueen toimijoita ja asukas yhdistyksiä. Hanke ja yritys yhteistyö jatkuvat tiiviinä myös uudella toimintakaudella.

Elinkeinomarkkinointi ja yritystoiminnan kehittäminen on tärkeää koko esikaupunkivyöhykkeellä. Vuoden 2011 lopulla Lähiöprojektin toimesta käynnistyi elinkeinotoiminnan kehittämistyö myös Malmin alueella. Tavoitteena on laatia kaupallista ja toimitilakehittämistä tarkasteleva kokonaisuus yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston, talous- ja suunnittelukeskuksen elinkeinopalvelun sekä alueen yrittäjien ja asukkaiden kanssa. Tavoitteena on vahvistaa suunnittelu- ja toteutusmalleja, jonka kautta löydetään toimintamalli ja intressi alueen yhteiselle kehittämiseksi.

www.metrohelsinki.hel.fi

metrohelsinki

Yrittämisen ja investoinnin paikka

➤ Kaupunginjohtaja Jussi Pajunen avasi MetroHelsinki-yritysseminaarin keväällä 2011 Helsingin kaupungintalolla.

Kuva: Tiina Nuto

Kutsun suunnittelu: Karstium Oy

↑ Ensimmäiset kaupunkisuunnittelumessut järjestettiin Laiturilla keväällä 2011. Lähiöprojekti tuotti messuille nuorten illan, esiintyjänä räppäri Mikael "MG" Gabriel.

Kuva: Tiina Nuto

Viestintä

Viestinnän avulla on tuettu kattavasti Lähiöprojektin tavoitteita. Lähiöprojektin viestinnän tavoite on ollut tuoda julkisuuteen positiivisia ja todenmukaisia uutisia esikaupungeista. Vuonna 2011 keskityttiin kattavasti tapahtumien tiedottamiseen, teemojen esiin nostamiseen ja viestinnän kohdeyleisöjen tavoittamiseen.

Vuoden 2011 aikana jatkettiin omien teemasivujen julkaisemista Helsingin Uutisissa (4 sivua – 2 aukeamaa). Teemasivuilla esiteltiin ajankohtaisia, muun muassa esikaupunkien asukastoiminnasta ja alueen toimijoista kertovia juttuja. Teemasivuilla tavoitettiin monipuolisesti esikaupunkilaisia ja vahvistettiin kuvaa kaupunginosista, joissa tapahtuu. Vuonna 2011 teemasivujen aiheina olivat: kaupungin palveluista kertoi uusi apu-

lainsuunnittelija; mitä tekevät eri virastojen aluetyöntekijät Herttoniemeessä ja Länsi-Helsingissä, projektin hankkeiden ajankohtaiset asiat, kuten klassiset konsertit esikaupungeissa; lisärakentaminen esikaupungeissa esimerkkinä Myllypuro sekä Jakomäen palveluista kertoo asukas ja aluetyöntekijä.

MetroHelsinki-hankkeessa viestintätoimia jatkettiin järjestämällä perinteinen seminaari yrittäjille, sijoittajille ja julkisen sektorin sidosryhmille. Seminaarista kertova verkkovideo julkaistiin kaupungin verkko-osoitteessa. Seminaari ja video saivat hyvin julkisuutta. Tämän lisäksi Kauppalehdessä julkaistiin laaja ilmoitus MetroHelsinki-hankkeen visuaalista ilmettä käyttäen.

Vuoden 2011 lopulla kerättiin tietoa viestinnän vaikuttavuudesta erillisellä kyselyllä. Kysely lähetettiin Helsingin uutisten teemasivun julkaisun yhteydessä keskeisille alueellisille toimijoille ja sidosryhmille sekä informoitiin lehden lukijoita kyselyyn vastaamisesta. Yli 250 vastauksen sisältämä monipuolinen aineisto toimii pohjana viestinnän vaikuttavuuden arvioinnille vuonna 2012 sekä antaa tukea tulevan toimintakauden viestintätoimien suuntaamiselle.

Lähiöprojekti lähetti vuoden aikana tiedotusvälineille 11 tiedotetta sekä erilaisia tapahtumauutisia. Projektin ylläpitämille kolmelle verkkosivustolle tuotettiin verkkouutisia sekä osallistuttiin yhteistyöhön talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa Suomen ensimmäisten täydennysrakentamista yleisesti esittelevien verkkosivujen julkaisemiseksi ja tiedottamiseksi.

Kauppakeskuksissa järjestettiin vuoden aikana viisi klassista konserttia. Helsingin kulttuurikeskuksen, Lähiöprojektin, Sibelius-Akatemian ja kauppakeskusten yhteistyöprojekti tarjosi konsertit ilmaiseksi kaikille kaupunkilaisille. Lähiöprojekti hoiti mainostamisen ja viestinnän yhteistyössä muiden järjestäjien kanssa. Lähiöprojekti tuotti näyttelymateriaaleja ja nuorisoihan ohjelman ensimmäisillä kaupunkisuunnittelumessuilla Laiturilla keväällä 2011. Messut ja erityisesti nuorisoihan olivat Lähiöprojektin näkyvin yleisötapahtuma keväällä 2011. Projekti osallistui myös Helsinki-viikon esikaupunkitapahtumien markkinointiin ja tiedottamiseen. Esimerkiksi Pihlajamäki goes Blues oli nostettu yhdeksi viikon päätapahtumaksi.

Syksyllä 2011 valmisteltiin myös World Design Capital Helsinki -vuoden näkymistä esikaupungeissa. Lähiöprojekti on kumppanina viidessä esikaupunkiin liittyvässä hankkeessa.

Muut imagohankkeet

Koillinen radanvarsi -hanke

Koillinen radanvarsi -hankkeessa tuotiin esiin Oulunkylän, Pukinmäen, Malmin, Tapanilan ja Puistolan kaupunginosat. Materiaalista tuotettiin erillinen julkaisu (Koillinen radanvarsi. Helsingin sosiaalivirasto 2011). Julkaisussa nostetaan esille radanvarren kaupunginosien vahvuuksia ja ominaispiirteitä sekä elämää ja arkea asukkaiden itsensä kertomana.

Kotikaupunkipolut

Lähiöprojekti tuki vuonna 2011 kolmen uuden kotikaupunkipolun teettämistä Pihlajamäessä, Pohjois-Haagassa ja Länsi-Herttoniemessä. Polkujen avajaisia vietettiin kaupunginosa- ja Helsinki-päivän yhteydessä. Kotikaupunkipolkujen materiaalit ja hyödyntäminen on nähty tärkeänä myös Työväenopistossa, jonka kurssiohjelmaan on yhdistetty kotikaupunkipolkuihin tutustumista. Kotikaupunkipolkujen materiaalit ovat kaupunginosayhdistysten ja Helsingin kaupunginosayhdistys Helka ry:n sivuilla.

Vuonna 2011 ilmestyneitä lähiöprojektin toimintaan ja hankkeisiin liittyviä julkaisuja ja raportteja

- Lähiöprojektin toimintakertomus 2010, Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu! Marja Piimies, Pirjo Ruotsalainen, Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2011:2

- Malmikartano. Rakennusten ja lähiympäristön korjausta-paohjeet, Päivi Hellman, Pia-Liisa Orrenmaa, Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2011:4
- Koillinen radanvarsi. Helsingin sosiaalivirasto 2011.
- Herttoniemen yritysalueen Designkatu – Yleisen ideakilpailun arvostelupöytäkirja. Dan Mollgren, Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto 2011.
- Tarinoita Pihlajamäestä. Toim. Heidi Salminen, Sarjakuvakeskuksen julkaisuja 3, 2011.
- Pulssiopas – Opas tukemaan moniammatillista yhteistyötä Haaga-Kaarela-alueella. Opinnäytetyö, Marja-Leena Korhonen ja Eveliina, Metropolia Ammattikorkeakoulu, 2011

- 📌 Koillinen radanvarsi -julkaisu nosti esille viiden radan varren kaupunginosan ominaispiirteitä.

Julkaisun kannen suunnittelu: Heikki Jantunen, Unigrafia Oy

Alueellisten toimintamahdollisuuksien parantaminen sekä erityispalvelujen mallien luominen

Esikaupunkialueiden toimintamahdollisuuksien kehittäminen on Lähiöprojektin keskeisiä tehtäviä. Menneellä kaudella esikaupunkialueiden tunnettuutta ja imagoa on vahvistettu kulttuuri- ja asukastoimijoiden kanssa tehdyllä monipuolisella yhteistyöllä. Tavoitteena on ollut mahdollistaa hallintokuntien välisten yhteistyöhankkeiden rakentuminen sekä laadukkaiden, alueen identiteettiä ja toimintaa vahvistavien tapahtumien edellytykset.

Alueen toimintamahdollisuuksien rakentamista on tuettu yhdessä alueellisten kulttuuri- ja sivistystoimijoiden, asukkaiden sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Menneellä kaudella Lähiöprojekti on ollut mukana muun muassa Vetoa & Voimaa Mellunkylän lähidemokratiahankkeen ohjausryhmässä.

Alueellisten toimintamahdollisuuksien parantamisessa on keskitytty erityisesti syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvien toimintamallien tukemiseen sekä lasten ja nuorten kanssa tehtävään toimintaan. Lähiöprojektin toimintarahalla on voitu käynnistää toimintaa, joka ei virastojen budjettien tai henkilöresurssien puitteissa olisi muutoin ollut mahdollista.

Matalan kynnyksen tilat ja toimintamallit

Matalan kynnyksen asukastoiminta on sosiaaliviraston lähiöasemilla sekä asukas- ja kumppanuustaloissa tapahtuvaa toimintaa. Muun muassa Sosiaaliviraston itäisellä sosiaaliasemalla on matalan kynnyksen tiloja, jotka on kohdennettu päihteiden käyttäjille. Tavoitteena on ollut tarjota toiminnallisia ja sosiaalityön palveluja oman elämän haltuun ottamiseksi sekä lisätä tätä kautta ostoskeskuksessa asioivien viihtyvyyttä ja turvallisuuden tunnetta. Matalan kynnyksen tilat ovat olleet myös muiden toimijoiden käytettävissä erilaisiin tilaisuuksiin.

Lähiöiden Hymyt ja Onnit

Lähiöprojekti aloitti vuonna 2002 yhdessä sosiaaliviraston ja Malmin seurakunnan kanssa matalankynnyksen toimintaa Pihlajamäen ostarin Onnissa, joka kohdensi palveluja päihteiden käyttäjille. Pihlajamäen ostarin Onnin toiminta oli mukana Helsingin tietokeskuksen ja sosiaaliviraston teettämässä arviointitutkimuksessa "Kaupunkipäihdetyön haasteet ja toimintamallit

➔ Alueelliset asukastilat mahdollistavat matalan kynnyksen toimintaa, johon on helppo tulla mukaan. Pihlajamäen lähiöasema on kaikenikäisten ahkerassa käytössä.

Kuva: Leena Koivisto

Helsingissä” (Sinikka Törmä, Kari Huotari, Sari Pitkänen, 2006). Tutkimuksessa tarkasteltiin niitä käytäntöjä, joilla pystyttäisiin vähentämään päihteiden käytöstä johtuvia ongelmia ja niistä aiheutuvaa kaikkien arkeen vaikuttavaa turvattomuuden tunnetta ostoskeskuksissa, metroasemilla sekä joukkoliikennevälineissä.

Tutkimuksessa todettiin riittämättömän ravinnon ja unen puutteen ruokkivan häiriökäyttäytymistä. Tutkimuksen mukaan ostareilla ja metroasemilla oleilevat päihteiden käyttäjät voitaisiin tavoittaa erityyppisillä matalan kynnyksen palveluilla, jotka sijaitsevat lähellä heidän omaa elinalueitaan. Mahdollisuuden sisätiloihin ja pienimuotoiseen ruokailuun todettiin vähentävän häiriöitä ja rauhoittavan siten myös ostoskeskusympäristöjä asiointirauhan näkökulmasta.

Matalan kynnyksen toiminta laajeni itäiseen Helsinkiin vuonna 2007, jolloin avattiin tilat Myllypuroon. Itäkeskuksessa toiminta alkoi vuonna 2008 ja Kontulassa vuonna 2009. Vuonna 2011 toimintaa oli Pihlajamäen ostarin Onnissa, Itäkeskuksen Itiksen Auringossa ja Kontulan Sympiksessä. Myllypuron ostarin Hymy joutui tilattomaksi vuonna 2009 ja se yhdistettiin Itiksen Aurinkoon vuonna 2011. Hymyn ja Onnin toimintaa tuettiin Lähiöprojektin toimintarahasta. Sympiksen ja Itiksen Auringon toimintaa on rahoitettu kaupungin lähiörahostosta vuoden 2011 loppuun. Vuodesta 2012 alkaen toiminta on sosiaaliviraston rahoittamaa. Onnilaisten toiminta jatkuu seurakunnan tukemana.

Sosiaaliviraston ylläpitämissä matalan kynnyksen paikoissa tarjotaan vatsantäytettä aamupuuron, leipien ja kahvin muodossa sekä mahdollistetaan erilaisia huollollisia palveluja, kuten suihkunkäyttöä ja päihdepalveluita. Tiloissa tarjotaan käyttäjille myös erilaista toimintaa (kulttuuri, liikunta, retket) sekä yhdesäoloa. Tilat ovat auki lähes jokaisena arkipäivänä ja Iltaisin ja viikonloppuisin asukasyhdistysten käytössä. Matalan kynnyksen tiloissa on käyntikertoja päivittäin noin 500–600 kappaletta.

Kevättalvella 2011 apulaisoikeusasiamiehen toimesta tehtiin ennalta ilmoittamattomana tarkastus Kontulan Sympiksen ja Itiksen Auringon tiloihin. Yhteenvedossa apulaisoikeusasiamies totesi, että ”ko. tavalla järjestetyn päihdepalvelun kuuluvan sellaisiin matalan kynnyksen palveluihin, joita olisi perusteltua järjestää niiden ihmisarvoa korostavan palvelutavan vuoksi laajemminkin ja turvata osaltaan asiakkaiden välittömiä tarpeita. Asiakkaiden ja henkilökunnan välisen luottamussuhteen luominen on tärkeää, jolloin toiminnan jatkuvuus riippuu osaltaan myös henkilökunnan pysyvyydestä.”

Pienimuotoisina pilotteina alkaneiden hankkeiden hyvät kokemukset ovat mahdollistaneet uuden palvelutoiminnan kaupunkipäihdetyössä. Voidaan puhua ”Hymymallista” ratkaisuna ostoskeskusten päihteiden käyttäjiä koskevaan ongelmaan. Matalan kynnyksen tilat ja toiminta oli Valtion lähiöohjelma hankkeena ”Lähiöiden hymyt ja onnit – matalan kynnyksen tilat ja toiminta”.

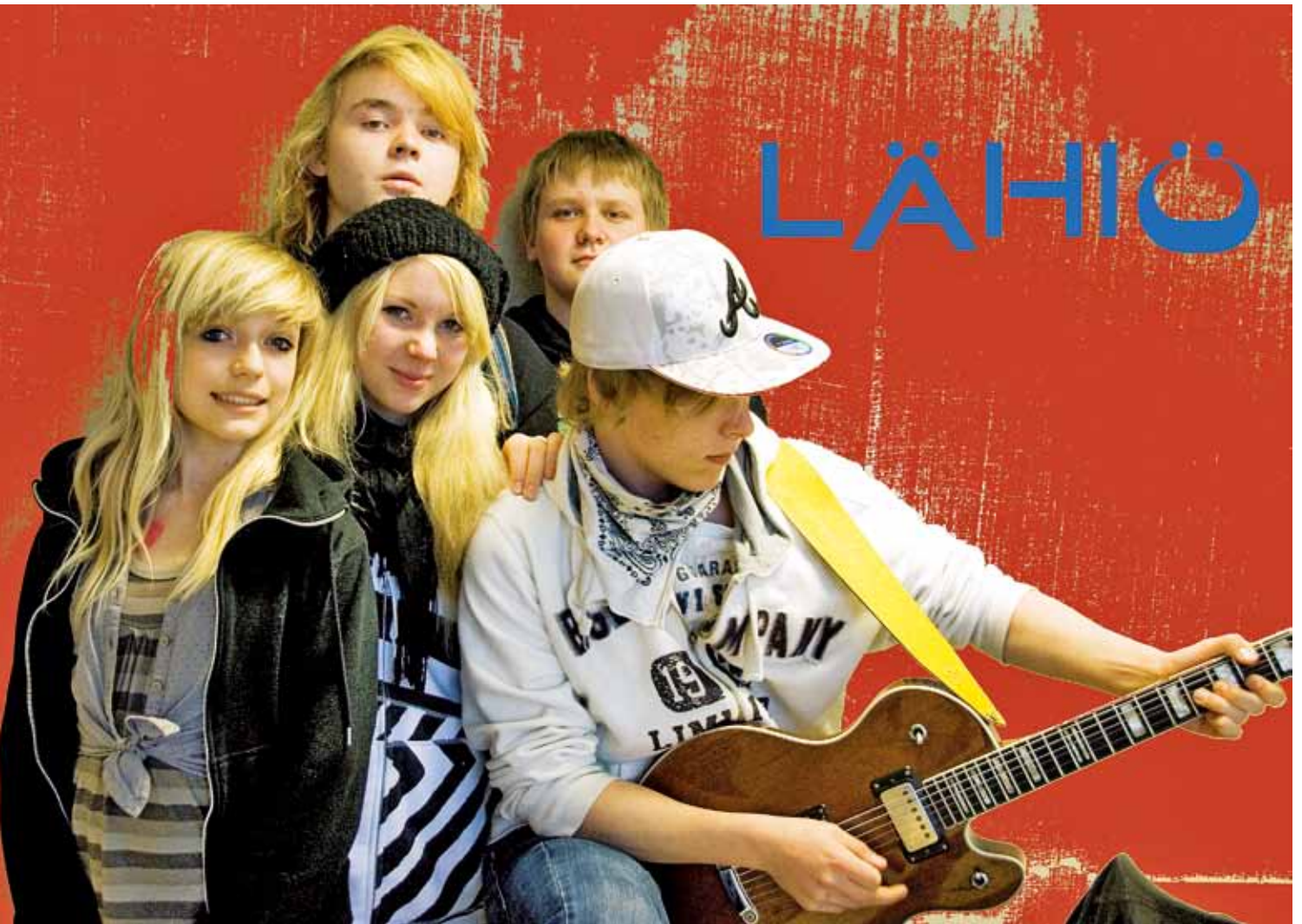
➔➔ Oulunkylän Seuruhuone on kaupungin ylläpitämä asukastalo, jossa kaupungin järjestämän toiminnan lisäksi toimii järjestöjä sekä yrityksiä. Asukkaat osallistuvat myös tapahtumien järjestämiseen kuten kahvilatoimintaan.

Kuva: Simo Karisalo

➔ Kontulan asukastilaan Wanhaan Postiin kokoontuvat mm. eläkeläiset. Tuolijumppa sopii hyvin bingonpeluun lomaan.

Kuva: Simo Karisalo

➔ Pihlajamäen nuoret osallistuvat bänditoimintaan. He esiintyvät Pihlajamäen tapahtumissa Lähiö-bändinsä kera.

Kuva: Jussi Järvelin

Helsingin kaupunki
Sosiaalivirasto

**Kylätalkkarit
saapuvat avuksenne
ma - pe klo 9-15
Pihlajamäen ja Pihlajiston
alueilla**

Teeimme pienimuotoisia kodin korjaus- ja asennustöitä esim. verhojen asennusapua, taulujen kiinnitystä, lampujen asennusta ja pientä pintaremonttia. Toiminta on tarkoitettu ensisijaisesti liikuntarajoitteisille, vähävaraisille sekä kotihoidon ja sosiaaliviraston asiakkaille.

Kysy lisää palveluista p.044-951 45 23

Vireä ja vaikuttava Pihlajamäki Co – matalan kynnyksen vaikuttamista

Vireä ja vaikuttava Pihlajamäki Co. on asukasosallisuuden ja paikallisvaikuttamisen vahvistamista tavalla, joka tukee luovi- en ja uudistuvien toimintamallien syntyä. Konsepti tarjoaa paikallisen toiminnan areenoita ja foorumeita, joihin kaikilla on mahdollisuus osallistua.

Vuonna 2011 asukasosallisuutta vahvistettiin kokeilemalla avointa aluekehittämisen työryhmätoimintaa – kehittämismaratonia. Maratonryhmä jakautui kolmeen ala-ryhmään: liikenne-, ympäristö- ja ostariryhmiin. Tapaamisia oli keskimäärin kerran kuukaudessa. Maratonryhmä jatkaa toimintaansa vuonna 2012 ja väliraportti opinnäytetyönä valmistunee kevään 2012 aikana.

Kalliolan kansalaisopiston Hakeva hankkeen ja Pihlajamäen lähiöaseman kotilähettiläshankkeen kautta toteutettiin kysely niille asukkaille, jotka olivat keväällä 2011 kotilähettiläiden asiakkuudessa (mm. kauppa- ja siivousapu). Kyselyllä haluttiin kartoittaa, minkälaista toimintaa ikäväestö toivoisi sekä olisi- ko heillä halukkuutta osallistua avustettuun asukastoimintaan. Kevään kyselyn johdosta syksyllä perustettiin ammattiohjattu ”Elämäntarinaryhmä”.

Vertaisopetuksen malli Taidot kierto -hankkeella edistet- tiin asukkaiden itsensä tuottamaa osaamisen siirtoa. Mallissa on vuoden 2011 aikana toteutettu vertaisohjaajan vetäminä as- kartelu-, digikuvaus-, kuvataide- ja kirjallisuuskerho, palstavilje-

lyhanke sekä loppuvuonna 2011 aloitettu "Arvostele mun LOU-NAS" -kerho. Asukkaiden itsensä toteuttamat kerhot ja kurssit on koettu lisänneen vastuunottoa asukastilan toiminnasta sekä kannustaneen eri-ikäisiä mukaan toimintaan.

Lähiöprojektin tuella toteutettiin vuonna 2011 myös nuorille kohdennettua bänditoimintaa ja ryhmäkitaratunteja. Bändiohjauksen lisäksi huollettiin Pihlajamäen nuorisotalon soittimia ja osallistuttiin aluetapahtumiin. Nuorten bänditoimintaa jatketaan myös keväällä 2012. Kitararyhmä jatkaa toimintaansa vapaaehtoistyön pohjalta. Molemmat ryhmät mahdollistavat matalan kynnyksen osallistumisen ilman kallista osallistumismaksua ja tasokokeita. Lähtökohtana on nuorten syrjäytymisen ehkäisy tarjoamalla lapsille tasavertaiset oikeudet harastaa ja osallistua.

Kotilähettiläät ja kylätalkkarit -hanke tarjoavat Pihlajamäen sekä lähialueiden työttömille mahdollisuuden mielekkääseen itselle räätälöityyn työhön, jossa hyödynsääjinä ovat sekä alueen ikäväestä että itse työn tuottajat. Alueellisten tapahtumien järjestäminen on jatkunut vuonna 2011 jolloin aloitettiin myös vuoden 2012 Pihlajamäen 50-juhlavuoden valmistelut. Juhlavuoden kunniaksi painatettiin alueen oma kalenteri, jossa nykyiset tapahtumat on koottu yhteen.

Pihlajamäen lähiöaseman päivittäistä toimintaa toteutetaan pienellä budjetilla. Asukastilasta pyritään tekemään monipuolinen ja toimiva kokonaisuus, jossa asukkaat itse osallistuvat ja kantavat myös vastuuta. Vapaaehtoistyö on Pihlajamäen ja lähiöaseman kantava voima.

Palvelumallit lasten ja nuorten toimintaan ja elämänhallintaan

Lähiöprojektin toimintakaudella 2008–2011 on keskitytty lasten ja nuorten toiminnan ja elämänhallinnan kehittämiseen. Erilaiset mallit, jossa nuoret aktivoituvat tekemään ja toimimaan ehkäisevät syrjäytymistä ja kannustavat oman kaupunginosan tuntemiseen ja käyttöön. Erityisesti liikunnalla on tärkeä rooli niin elämänhallinnassa kuin ennaltaehkäisevässä terveydenhoidossa. Lisääntyvä vapaa-aika asettaa myös omat tarpeensa ja vaatimuksensa hallintokuntien ja alueen toimijoiden tarjoamalle toiminnalle.

Lähiöprojektin toimintarahaa on kohdistettu erityyppisiin, pääosin ilmaisiin hankkeisiin, joissa lapset ja nuoret on kannustettu mukaan tekemiseen. Keskeisenä tavoitteena on ollut löytää yhteisiä, hallintokuntien välisiä malleja erilaisen, monipuolisen toiminnan synnyttämiseen. Tästä hyvänä esimerkkinä on Operaatio Pulssi -hanke, jossa kaupungin eri hallintokunnat ovat tarjonneet yhteisesti koordinoitua, kattavaa toimintaa laajalle alueelle läntisessä Helsingissä sekä Liikuntaviraston lähiöliikuttajien tarjoamat monipuoliset liikuntapalvelut eri esikaupunkialueilla.

👉 Operaatio Pulssissa virastot tarjoavat yhden luukun periaatteella nuorille yhteisen tekemisen ja harrastamisen mahdollisuuksia. Pulssi tuottaa lukuisia erilaisia lyhytkursseja ja tapahtumia. Make a Movie -leffantekokurssi oli suosittu.

Kuva: Simo Karisalo

”Operaatio Pulssi!” – Läntisten nuorten kulttuurihanke 2009–2011

Operaatio Pulssi! -hankkeen tavoitteena oli tarjota Malminkartanon ja Kannelmäen sekä Pohjois- ja Etelä-Haagan 12–18-vuotiaille nuorille mahdollisuuksia yhteiseen tekemiseen ja kulttuuri- ja harrastetoimintaan vaihtoehtona virtuaaliselle yhdessäololle. Tavoitteena oli myös lisätä nuorten kohtaamispaikkoja alueella. Hanke oli mukana valtakunnallisessa Lähiöohjelmassa 2008–2011.

Merkittävä osa nuorten nykyisestä vapaa-ajasta kuluu Internetissä tai kauppakeskuksissa. Operaatio Pulssissa lähdettiin liikkeelle tavoitteesta, jossa annetaan mahdollisuuksia ja impulsseja nuorille, joilla ei ole tietoa tai kokemuksia kulttuuriharrastuksista – kaupallista tarjontaa lukuun ottamatta. Hankkeen tarjoama ammattimainen toiminta oli kaikille alueen nuorille avointa ja maksutonta matalan kynnyksen toimintaa. Tarjottavia sisältöjä luotiin vuorovaikutuksessa nuorten kanssa. Nuorten osallisuus ja paikallisuus olivat tärkeä osa hankkeen vaikuttavuutta. Hankkeen alkaessa alueella oli vahva harrastamattomuuden ja passiivisuuden kulttuuri, jolla oli yhteys myös nuorten huonoon alueidentiteettiin.

Operaatio Pulssin toiminta käynnistyi keväällä 2009. Alkuvaiheessa taustoitettiin kohdealueen lähtökohdat ja toimijat sekä valmisteltiin toimintaa. Syksystä 2009 alkaen tuotettiin monimuotoista toimintaa nuorten toiveiden mukaisesti, kuten kursseja, teemailtoja, tempauksia, pajoja, tapahtumia ja kilpailuja. Toiminnasta julkaistiin myös esitteet. Syksyn 2009 aikana kehitettiin hankkeen visuaalista ilmettä, joka loi tärkeän pohjan toiminnan markkinoinnille ja vaikuttavuudelle etenkin koulujen suuntaan. Toimintaa mainostettiin koulutempauksin, esittein, julistein, internet- ja facebook-sivujen sekä yhteistyötaho-

Esitteen suunnittelija: Pyyri Mikkenen

👉 DJ-kurssi oli yksi kursseista, joita nuoret toivoivat järjestettäväksi. Nuorten toiveita kysyttiin pari kertaa vuodessa mm. koulutempauksen yhteydessä.

Kuva: Hanna-Maria Lehtonen

jen avulla. Hyvällä graafisella ilmeellä oli tärkeä rooli Pulssibrändin rakentumisessa.

Toiminnan monipuolistamiseksi ja vaikuttavuuden vahvistamiseksi nuorten mielipiteitä ja toiveita kartoitettiin erilaisin harraste-, kurssi- ja kausikyselyin. Hanke teetti toimintakautenaan kaksi laajempaa kyselyä kaikissa alueen viidessä koulussa. Syksyllä 2009 ja keväällä 2011 toteutettu kysely selvitti nuorten harrastamista, kehitysehdotuksia ja toiveita sekä myös Pulsin tunnettuutta. Molempiin kyselyihin vastasi noin 600 nuorta. Tämän lisäksi nuorille teetettiin kausikyselyt tiedustelemalla millaiseen toimintaan he haluaisivat tulevalla kaudella osallistua ja minkälaisia toiveita ja kokemuksia kursseista jäi. Vastauksia oli runsas 300.

Operaatio Pulssi tuotti toimintakaudella 2009–2011 lukuisia erilaisia kursseja ja tapahtumia:

- **Kurssit:** Harrastuksia Japanista, ImPRO-improvisaatioteatterikurssi, Musiikkia tietokoneella, Biisipaja – Biisintekokurssi, Vaatteet on mun aatteet -tuunauskurssi, Koekuvassa! Kokeellisia valokuvausmenetelmiä, Digishop -valokuvauskurssi, Vauhtia ja Jännitystä, Make a Movie – Leffantekokurssi, DJ- ja jongleeraus-, rumpu-, hiphop-, break-, popping/soul-dance-, graffiti-, parkour-, kuvataide- ja zumbakurssit.
- **Avoimet illat ja pajat:** Lautapeli- ja konsolipeli-illat, Elokuvaillat, Maltsun kirjaston teemaillat, Avoin pelikerho – Futista ja sähköä, Korupajat
- **Tapahtumat:** Aloitustapahtuma Impulssi, Saippuatulta ja Sarjakuplia -talvilomatapahtuma, Fall Break Klubi -syysloimatapahtuma, Lanit/Peliyö, Nuorten kanssa järjestetty tanssikilpailu (The Best Dancers in Helsinki 2011), Kamppailulajipäivä, 100% Rock-ilta, Syyslomaklubi, Pulssigaala, Palefacen ja Felix Zengerin konsertit.
- **Muu toiminta:** Kuvataidekilpailu Mä ja mun mesta – Nuorena Länsi-Helsingissä, Harrastustunnit Mätisnuta-kesätoiminnassa, Koekuvassa!- ja Digishop-kurssien loppunäytellyt, Valokeilassa: Operaatio Pulssi! -näyttely.
- **Yhteistyö:** Peliturnaus NHL'11, Lukupiiri, 7-luokkalaisten ryhmäytyspäivien jongleerausrastit, yhteistyö koulujen teatteri- ja musikaaliproduktioissa, ANSA-nuorten tapahtuma, Nuorisotalojen erinäiset tapahtumat

Kokemukset Operaatio Pulssi -hankkeen onnistumisesta ovat positiiviset. Hanke onnistui syventämään virastojen välistä yhteistyötä nuorten kanssa toimittaessa sekä mahdollisesti resursien jakamisen kustannustehokkaasti. Hanke keräsi alueella järjestettävää toimintaa samojen ”kansien” alle ja sitä mainostettiin yhteisesti Pulssibrändinä. Vaikka toiminta koottiin esitteeseen yhteisen Pulssibrändin alle, kukin kurssi, tapahtuma ja teemailta olivat hallintokunnan yhdessä tai erikseen tuottamaa. Yhteistyö oli toimintamallin peruskivi, mutta myös koordinaattorin tekemä käytännön työ materiaalin ja toiminnan koordinoimiseksi oli tärkeää.

Hankkeessa pystyttiin hyödyntämään kunkin hallintokunnan ammattitaitoa ja jo olemassaolevia toimintatapoja nuorten osallistamiseksi ja tavoittamiseksi. Yhteistyö edesauttoi erityisesti Pulssitoiminnan vakiintumista. Vuonna 2011 keskityttiin erityisesti kouluyhteistyön vahvistamiseen ja toimintatapojen ja vastuun selkeyttämiseen sekä juurrutettiin toimintamallia virastojen normaaliin toimintaan. Koulut toimivat tärkeänä yhteistyökumppanina muun muassa tiedotuksen ja nuorten toiveiden keräämisen osalta. Esimerkiksi kuraattorit ja Länsiluotsi pystyi-

👥 Nuoret myös itse järjestivät tilaisuuksia, kuten tanssikilpailun Kanneltalossa: The Best Dancers in Helsinki 2011. Kamppailulajipäivän yhtenä lajina oli mm. judo.

Kuvat: Hanna-Maria Lehtonen

vät hyödyntämään Pulssin tarjoamaa ohjelmaa työssään erityisesti tukea tarvitsevien nuorten kanssa. Alueen nuorten kanssa toimivien järjestöjen ja virastojen yhteiset aluetöryhmit toimivat tärkeinä tiedonvaihtokanavina alueen nuorten ajankoh- taisten asioiden osalta. Tärkeänä onnistumisena voidaan mainita, että nuoret oppivat hyödyntämään Pulssia ja osaavat etsiä Pulssin kautta alueen harrastustoimintaa huomattavasti paremmin. Muun muassa kausiesitteet ovat toimineet tärkeinä oppaina.

Pulssista on tullut kanava, jonka kautta virastoilla on yhteys nuoriin ja päinvastoin. Nuoret myös aktivoituivat esittämään toiveitaan tai harrastamaan lajia säännöllisesti kurssikokemuksen jälkeen.

Nuorten syrjäytymisen ehkäisy Vuosaarella

Vuosaaren alueelle sijoittuvan nuorten syrjäytymistä ehkäisevän hankkeen tavoitteena oli järjestää toimintaa kauppakeskuk- sessa oleskeleville ja luvatta koulusta poissaoleville nuorille, joi- ta nykyiset tukipalvelut eivät ole tavoittaneet. Hankkeen toiminta käynnistyi kesällä 2010.

Nuorille suunnatun työryhmän toiminta käynnistyi vuonna 2011. Ryhmän muodosti lastensuojelun asiakkaana olevat 7.-, 8.- ja 9.-luokkalaiset nuoret, joiden peruskoulun loppuun saat- tamisessa on ongelmia. Ryhmän tapaamiset sisälsivät erilais- ta tekemistä ja keskustelua. Ryhmän toiminta käsitti muun muassa ruuanlaittoa, maalausta, erilaisia harrastuskokeiluja, kuten jousiammuntaa, curlingia, miekkailua sekä Vuosielut-toimintaa. Nuoret kävivät myös valokuvaamassa Vuosaaren paikkoja, joi- hon he toivoivat muutosta.

Ryhmään osallistuneita nuoria yhdisti ”kotiin jumittuminen”, kaverien vähyys ja koulun käyntiin liittyvät vaikeudet. Ryhmän toiminnassa oli tärkeänä tuloksena se, että nuoret irtautuivat kotoa, kokeilivat erilaisia harrastusmahdollisuuksia sekä olivat mukana ryhmässä. Parhaiten ryhmä toimi siinä vaiheessa, kun toiminta perustui nuorista itsestään lähtevään toimintaan. Ryh- män ohjaajien mukaan haastavin vaihe ryhmän toiminnassa oli sen perustaminen. Ohjaajat yllättyivät siitä, miten vähän lasten- suojelun asiakkaina olevia nuoria ryhmään ehdotettiin.

Keväällä 2011 käynnistyi Etsivä työ -osion toiminta, jossa nuoriin tutustuttiin etsivän työn keinoin kauppakeskus Colum- buksessa. Tutustumisen jälkeen koordinaattori kokosi nuorista toiminnallisen ryhmän, jonka päätavoitteena oli löytää nuorille mielekästä vapaa-ajan tekemistä kauppakeskuksessa oleske- lun sijaan. Ryhmästä muodostui sekaryhmä, jossa oli yhteen- sä viisitoista 13–15-vuotiasta nuorta. Etsivän työn luonteeseen kuuluen ryhmän vetäjä tutustui nuoriin ajan myötä. Toiminta perustui tekemiseen ja sen yhteydessä esiin tulleiden asioiden käsittelyyn. Harrastuskokeiluina olivat muun muassa jalkapal- lo, ratsastaminen, mikroautoilu, uinti, keilaus, elokuvat tai van- han harrastuksen uudelleen virittäminen.

Hankkeen koordinaattori piti yhteyttä nuorten vanhempiin ja tuki heitä nuorten kasvatustehtävissä sekä nuoren koulunkäyn-

☞ Nuorten johdattaminen sopivan harrastuksen pariin on tärkeä keino saada nuoret irtautumaan ”kotiin jumittumisesta”. Tekemisen yhteydessä käsitellään nuo- ria askarruttavia asioita.

Kuva: Mika Villanen

tiin kannustamisessa. Tärkeänä osana olivat nuorten kanssa käydyt keskustelut. Aiheina olivat muun muassa koulun käynti, aggressiivinen käyttäytyminen, kiusaaminen, kiroilu ja päihteiden käyttö. Keskusteluiden tavoitteena oli vahvistaa itseluottamusta ja itsevarmuutta sekä luoda tapoja ryhmäytymiseen ja sosiaalisiin kontakteihin.

Hankkeen tavoitteet saavutettiin kohtuullisesti. Hankkeen myötä kerättiin kokemuksia toimintamallista nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn sekä tunnistettiin haasteita erityisesti toiminnan juurruttamisen osalta. Keskeisiksi haasteiksi nousivat muun muassa henkilöstömuutokset sekä toiminnan laajuus suhteessa arvioituun määrärahaan. Hankkeen yhteistyötahot olivat sosiaalivirasto, nuorisosiainkeskus ja opetusvirasto. Lähiöprojektin rahoituksen turvin alueella oli mahdollista järjestää erilaista toimintaa nuorille. Tulevaisuudessa uutta toimintataraa ei ole budjetoitu esimerkiksi lastensuojeluun, vaan rahat toiminnan jatkamiseen tarvitaan ulkopuolisilta tahoilta. Toiminnan juurruttamisen kannalta haasteena on usein se, että kaikki toimijat tekevät työtä oman toimenkuvansa ohessa. Tulevaisuudessa on tärkeää, että jo suunnitteluvaiheessa asetetaan tavoitteet toiminnan integroimiseksi virastojen normaaliin toimintaan.

”OMG – Olet Media Guru”

OMG eli Olet Media Guru -hanke on sosiaaliviraston aluetyön yksikön vuonna 2011 aloittama, ensisijaisesti kouluttamattomille ja työttömille 18–30-vuotiaille nuorille kohdennettu hanke Maunulan alueella. Hankkeessa kehitetään nuoria kiinnostavia toiminnallisia menetelmiä syrjäytymiskehityksen katkaisemiseksi yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Taustana hankkeen aloittamiselle oli huoli nuorten työttömyyden rajusta kasvusta. Erityisesti luovan alan ihmisillä on usein muita alo-

🔗 Olet Media Guru -hanke on kokeilu nuorten työttömyyden vähentämiseksi erityisesti luovilla aloilla. Maunulassa toimiva hanke antaa nuorille työkokemusta media-alalta.

ja hankalampaa löytää työllistymismahdollisuuksia. Usein asukas- ja kumppanuustalot toimivat asukastoiminnan lisäksi alueen työllistämipaikkoina.

Vuonna 2011 hankkeen toiminta jaettiin kahteen erilliseen työskentelytapaan keväälle ja syksylle. Pääasiallisin toiminta oli Working Towards Future (WTF) -ryhmän puitteissa. Ryhmän ohjelmaan sisältyi muun muassa retkiä, valokuvausta, paikallisten tapahtumien tuottamista ja kuvankäsittelyä sekä tutustumista oppilaitoksiin ja yhteistyökumppaneihin. Suunnitellut tarkentuvat nuorten tarpeiden ja kiinnostusten mukaisesti. WTF-ryhmää integroitiin mukaan myös asukastalon muuhun toimintaan.

Toisena työskentelytapana oli eri teemoja sisältävä avoin opetus erityisesti valokuvaukseen ja sosiaaliseen mediaan liittyen. Teemat määräytyivät WTF-ryhmän ja alueen asukkaiden tarpeiden mukaan. Hankkeessa järjestettiin avointa Mikrotupa-toimintaa Maunulan Mediapajalla yhteistyössä Työväenopiston kanssa. Nuorten tuottamasta materiaalista koostettiin oma näyttely Taiteiden yöhön Oulunkylän Seurahuoneelle elokuussa 2011. OMG-hanke oli mukana myös ”Seurahuone säkenöi” – tapahtuman tuottamisessa, rahoittamisessa, markkinoinnissa, järjestysapuna sekä taltiointissa. Sama näyttely siirrettiin Kontupisteelle joulukuun ajaksi. Syksyn aikana osa opetuksesta toteutettiin yhteistyössä Nuorten toimintakeskus Hapen kanssa. Vuoden 2011 aikana hankkeeseen osallistui yhteensä 14 nuorta, iältään 21–31-vuotiasta.

OMG-hankkeen toiminta on otettu hyvin vastaan. Hanke on lisännyt nuorten harrastuneisuutta, opettanut ryhmätyös-

kentelyä, antanut mielekästä tekemistä päiviin sekä kehittänyt media-osaamista. Merkitykset yksilöiden kannalta ovat olleet erittäin positiivisia. Hankkeen aikana on onnistuttu antamaan työkokemusta media-alasta, työllistämään nuoria sosiaalivivaston aluetyön yksikön sisällä sekä auttamaan nuoria suunnittelemaan tulevaisuuttaan opiskelun kautta. Vuonna 2011 Asukastalo Saunabaarin ja Maunulan Mediapajan ATK-laitteet, ohjelmistot ja mediavälineet päivitettiin ajan tasalle, jonka myötä toimintaa on helpompaa jatkaa. OMG-hanke jatkuu Lähiöprojektin tukemana myös vuonna 2012. Erityisenä tavoitteena on nuorten sitouttaminen pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä uusien yhteistyökuvioiden rakentaminen.

Tapulikaupungin ja Puistolassa nuorten hankkeet

Tapulikaupungissa ja Puistolassa jatkettiin vuonna 2011 yhteistyöhankkeita alueen toimijoiden kanssa, kuten Puistolassa Olkkaria ja tyttöryhmää. Vuoden 2011 aikana toteutettiin ekaluokkalaisten vuosittainen "kouluun tervetulo" -ilta Maatullin vanhempainyhdistyksen järjestämänä. Leikkipuisto Tapulissa järjestet-

tiin nukketeatteriesitys, juhannusjuhla sekä kotieläinparin vierailu. Tapahtumat olivat tärkeää matalankynnyksen toimintaa, johon oli helppoa osallistua. Lähiöprojektin tuki kotipalvelun ja varhaisen tuen tiimille on mahdollistanut erilaista toimintaa alueen asiakasperheille

Keväällä 2011 järjestetyillä Tapuli-päivillä oli monipuolista ohjelmaa kaiken ikäisille. Tapulikaupunki-seura on järjestänyt Tapulipäivän useana vuonna omin voimin, mutta vuonna 2011 tapahtuma järjestettiin alueen toimijoiden yhteistyönä. Tapuli-päivän tarkoituksena on kertoa alueen asukkaille kaupunginosan toiminnoista sekä sitouttaa asukkaat alueen aktiivisiksi toimijoiksi. Tapahtuman järjestämisessä ovat olleet mukana muun muassa seurakunta, nuorisosiainkeskus, kirjasto sekä paikalliset yrittäjät. Tulevaisuudessa tapahtumayhteistyötä tullaan jatkamaan.

Tapulikaupungin ja Puistolassa alueella tapahtuva toiminta on pääosin ryhmämuotoista tai avointa toimintaa perheille ja alueen asukkaille. Hankkeiden myötä monet alueen toiminnot ovat jo vakiintuneet ja yhteistyöverkostot palvelujen toteuttamiselle olemassa.

↓ Nuorten harrasteliikunnan aktivoimiseksi FunAction-hanke tarjoaa mahdollisuuden kokeilla eri lajeja.

Kuva: Lauri Immonen

Nuorten liikuntahankkeet

Vuonna 2011 Lähiöprojektin rahoituksella tuetaan myös lähiöliikunnan toimintaa, hyvänä esimerkkinä nuorten Fun Action harrasteliikunta. Liikuntaviraston järjestämä toiminta tarjoaa 13–17-vuotiaille nuorille mahdollisuuden kokeilla ja osallistua erilaisiin liikuntamuotoihin lähellä omaa toimintaympäristöään. Vuonna 2011 toimintarahoilla vuokrattiin pakettiauto, jolla päästiin liikkumaan ja viemään liikuntavälineet kiertuepaikkoihin. Kiertue toteutettiin touko- ja elokuussa 2011. Helsingin alueella kiertuepäiviä oli yhteensä 24 kappaletta, pääsääntöisesti idässä. Kiertueisiin osallistui yhteensä 510 nuorta. Auton vuokrausta jatkettiin syksyllä Punttis on Tour -tapahtumien mahdollistajana. Toiminnan tarkoituksena oli tutustuttaa yläkoululaiset kuntosaliharjoitteluun. Punttis on Tour toteutettiin lokaan ja joulukuun aikana kolmella eri Itä-Helsingin koululla.

Intti-kondikseen -projektissa järjestettiin keväällä 2011 kaksi liikuntaryhmää yhteistyössä Puotikylän Valtti ry:n kanssa. Ryhmät kokoontuivat kevään aikana 2–3 kertaa viikossa noin 20 liikkujan voimin. Lajeina olivat kuntopiiri- ja kuntosaliharjoittelu sekä erilaiset pallo- ja mailapelit.

📍 Liikuntahulinat lapsille ja heidän vanhemmilleen ja Seniorisäpinät isovanhemmille ovat olleet hyvin suosittuja alusta alkaen. Hulina ja Säpinät täyttävät isonkin liikuntahallin monisataapaisella osallistujajoukolla.

Kuvat: Antero Aaltonen

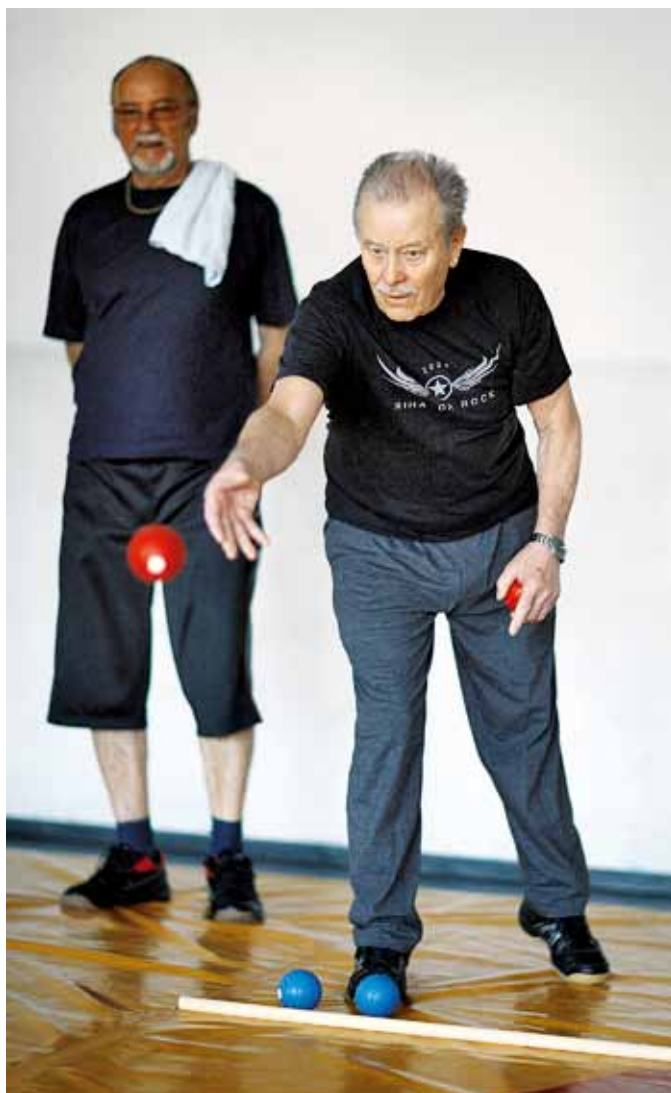
Muut alueellisten toimintamahdollisuuksien kehittämishankkeet

Asukasliikuntahankkeet

Toimivaan kaupunginosaan kuuluvat monipuoliset liikummahdollisuudet. Lähiöprojekti on tehnyt aktiivista yhteistyötä Liikuntaviraston lähiöliikuttajien kanssa, jotka ovat tarjonneet monipuolisia liikuntamahdollisuuksia arkeen ja elämään lähellä kotia.

Lähiöliikunnan suosio on kasvanut edelleen, jonka myötä myös asukasliikunnan tarjonta on laajentunut vastaamaan asukkaiden toiveita. Vuonna 2011 uusina lajeina olivat muun muassa zumba, sambici ja äiti-lapsi-liikunta. Laadukkaan, ammattitaitoisesti ohjatun ja asukaslähtöisen toiminnan ansiosta lähiöliikuntapassien myynti nousi 25 %:ia vuoteen 2010 verrattuna ja käyntikerrat lisääntyivät viidellä prosentilla. Tämän lisäksi myös kuntosalilaitteiden uusiminen Jakomäessä ja Maunulassa ja saleilla järjestetyt saliopastukset toivat lisää itsenäisiä harjoittelijoita kuntosaleille.

Lähiöliikunta on tehnyt yhteistyötä eri hallintokuntien ja paikallisten järjestöjen kanssa. Yhteistyötä on tehty muun muassa mielenterveyskuntoutujien, maahanmuut-

↑ Kansalaisnavigointia "tehtiin" Malmilla kauppakeskuksessa ja alikulkutunnelissa. Metropolia Ammattikorkeakoulun teatteri-ilmaisen ohjaajat tutkivat alueen turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä toteuttamalla "hyvän mielen" -performansseja.

Kuva: Pilvi Kallio

tajataustaisten ja päihdeongelmaisten liikunta-aktiivisuuden ja liikuntatietoisuuden lisäämiseksi.

Perinteisten Seniorisäpinöiden ja lasten Liikuntahulinoiden rinnalle kehitettiin Maraton-jumppa aikuisväestölle ja nuorille. Maratonjumppaa järjestettiin Liikuntamylyssä syksyn aikana kolme kertaa. Niihin osallistui lähes 200 asukasta. Seniorisäpinöihin osallistui vuoden 2011 aikana noin 4 500 ja Liikuntahulinoihin noin 12 400 liikkujaa.

Keväällä 2011 järjestettiin kokeiluna niin sanottua kielikylyliikuntaa. Tavoitteena oli ohjata ja tutustuttaa maahanmuuttajia helsinkiläisiin liikuntapaikkoihin, perusliikuntaan ja liikuntasanastoon.

Vuoden 2011 aikana hankittiin Pihlajamäen, Jakomäen ja Myllypuron kirjastoihin uusia liikuntavälineitä lainattavaksi sekä uusittiin vanhoja välineitä. Uutena toimintana hankittiin Myllypuron tulevaan mediakirjastoon askel- ja sykemittareita, gps-laitteita ja kompasseja.

Lähiöliikunta oli perinteisesti mukana myös City-suunnistuksessa ja Valtakunnallisella vanhustenviikolla "Vie vanhus ulos" kampanjassa. Lähiöliikunta-alueilla näihin tapahtumiin osallistui yhteensä noin 400 liikkujaa.

Kansalaisnavigointia metropolissa -draamahanke

Kansalaisnavigointia metropolissa on Metropolia Ammattikorkeakoulun toteuttama hanke Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla. Se saa rahoitusta Euroopan Unionista ja siihen osallistuvilta yhteistyökaupungeilta. Hanke päättyy vuonna 2012. Toiminnan keskeisenä tavoitteena on kehittää draamatyöskentelyyn perustuvia toiminnallisia ja osallistavia menetelmiä työkaluiksi aktiivisen kansalaisuuden tukemiseen sekä kaupunkikulttuurin ja kansalaisyhteiskunnan kehittämiseen.

Kansalaisnavigointia metropolissa -draamahanke toimii yhteiskunnallisen keskustelun herättäjänä muun muassa Malmin ja Oulunkylän alueilla. Kaikille avointen asukas- ja kulttuuri-iltojen lisäksi hanke on järjestänyt soveltavaa teatteritoimintaa Malmin toimintakeskuksessa Pelottomien draamaryhmässä, Usvatien asukaskerhossa ja mielenterveyskuntoutujien yhdistys Karvisessa. Muun muassa Usvatien asukas-yhteisön lapsille pidettiin vuonna 2011 prosessidraamaa "Outo vieras" -aiheesta.

Malmin alueella harjoittelivat myös hankkeessa opiskelevat Metropolia Ammattikorkeakoulun teatteri-ilmaisen ohjaajat. Ohjaajat saivat vapaasti toteuttaa toimintaa malmilaisessa yhteisössä tai paikassa. Esimerkiksi alueen turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä tutkivia "hyvän mielen" performansseja toteutettiin Kauppakeskus Prismassa ja vaaralliseksi ja epämiellyttäväksi todetussa alikulkutunnelissa Malmin alueella.

Seuranta ja arviointi

Lähiöprojektin hankkeiden ja toiminnan pääasiallinen seuranta tapahtuu projektin johtoryhmässä, jossa esitellään ajankohdaisia hankkeita sekä tuodaan esiin keskeiset, toimintaan vaikuttavat asiat.

Helmikuussa 2011 sosiaaliviraston aluetyön yksikön päällikkö **Janne Typpi** esitteli uuden yksikön toimintaa ja tehtäväkonaisuuksia sekä yhteistyötä Lähiöprojektin kanssa. Tämän lisäksi projektijohtaja **Mari Siivola** talous- ja suunnittelukeskuksesta kertoi uuden täydennysrakentamisprojektin perustamisesta ja sen tulevista tehtävistä.

Toukokuussa johtoryhmälle esiteltiin Kanneltalon ja Malmitalon johtajan **Antti Mannisen** toimesta Operaatio Pulssin nykyistä toimintaa sekä tavoitteita jatkolle. Tämän lisäksi kaupunginmuseon lehtori **Hilkka Vallisaari** esitteli Pihlajamäen sarjakuvahanketta sekä **Pirjo Ruotsalainen** tulevan kauden 2012–2015 alustavaa projektisuunnitelmarunkoa.

Lokakuussa 2011 johtoryhmälle esiteltiin Lähiöprojektin toimintaa syksyn 2011 osalta sekä tulevan kauden 2012–2015 alustavia aikatauluja, sisältöjä ja hankkeita. Kokouksessa hyväksyttiin hankkeet ja toimintarahen käyttösuunnitelma vuodelle 2012. Tämän lisäksi tiedottaja **Tiina Nuto** kertoi Lähiöprojektin viestinnästä ja tavoitteista vuodelle 2012.

Marraskuussa toiminnanjohtaja **Antti Sarpo** nuorisosaainkeskuksesta esitteli tulevaa hanketta ”Roihuvuoren monen polven kasvutila”, joka käynnistyi vuoden 2012 alussa. Tämän lisäksi hyväksyttiin vuoden 2012 toimintasuunnitelma

Lähiöprojektin vuoden 2011 hankkeiden arviointia on käyty läpi hankkeiden selostuksessa edellä. Päättäneen toimintakauden 2008–2011 toiminnasta ei laadita erillistä koko projektin kattavaa arviointia, vaan tarkoituksena on keskittyä viestinnän vaikuttavuuden arviointiin sekä suunnata tulevan kauden tavoitteita päättäneen kauden kokemusten ja pilotointien perusteella.

Uuden projektikauden valmistelu

Vuonna 2011 jatkettiin uuden toimintakauden 2012–2015 valmistelua yhdessä kaupungin hallintokuntien kanssa. Syksyllä 2011 hallintokunnat esittivät hakemuksia projektin tulevan kauden alustavien tavoitteiden puitteissa. Vuoden 2011 syksyllä valmisteltiin muun muassa seuraavia tulevan kauden hankkeita: Sadut ja tarinat päiväkodeissa, Roihuvuoren monen polven kasvutila, Malmin kehittäminen, kotikaupunkipolut, elokuvaprojekti ja seniori–juniori-hanke. Vuoden aikana myös edistettiin World Design Capital Helsinki 2012 -yhteistyöhankkeita, kuten Herttoniemen yritysalueen designkatu, Design goes Mattolaiturit, Malmi Bullhorn, Savi ja puu kaupungissa sekä 365Wellbeing Suburb. Hankkeiden tarkemmat sisällöt on esitelty tulevan kauden 2012–2015 projektisuunnitelmassa.

Loppuvuodesta 2011 (12.12.2011) kaupunginhallitus päätti jatkaa Lähiöprojektin toimintaa kaudelle 2012–2015. Samassa yhteydessä kaupunginhallitus kehotti Lähiöprojektia esittämään 31.3.2012 mennessä kauden 2012–2015 tavoitteet ja toimenpiteet tarkentavan projektisuunnitelman.

➔ Malminkartanon aukioita ja raitteja kunnostettiin lähiörahasorahoituksella vuonna 2011.

Kuva: Simo Karisalo

Lähiöprojektin hankkeiden resursointi

Toimintarahen käyttö

Lähiöprojektin toimintaraha oli vuonna 2011 yhteensä 632 000 €. Toimintarahaan sisältyivät myös vuodelta 2010 siirtyneet määrärahat, 159 000 €. Toimintaraha oli budjetoitu kiinteistövirastoon, mutta sen käyttö Lähiöprojektin toimintaan ja hankkeisiin delegoitiin hallintokunnille (ko. hankkeet ja toiminta on esitetty edellä). Vuonna 2011 hallintokuntien käytettävissä oli Lähiöprojektin toimintaraha seuraavasti: kaupunkisuunnitteluvirasto 240 000 €, sosiaalivirasto 162 000 €, liikuntavirasto 50 000 €, rakennusvalvontavirasto 5 000 € sekä kulttuurikeskus 102 000 €.

Vuoden 2011 kokonaiskäyttö oli 432 136 €. Käyttämättä jäi 199 863 €, josta osa johtui hankkeiden arvioitua vähäisemmistä kustannuksista tai aikataulutuksesta, jonka myötä edellisen vuoden toiminnasta koituvat kustannukset ajoittuivat vuoden 2012 puolelle. Vuoden 2011 säästyneistä määrärahoista siirrettiin 180 000 € vuodelle 2012. Hallintokunnille delegoidun toimintarahen käyttö oli vuonna 2011 seuraavanlainen: kaupunkisuunnitteluvirasto 141 404 €, sosiaalivirasto 147 206 €, liikuntavirasto 49 483 € ja kulttuurikeskus 93 940 €.

Lähiöprojektin oma toimintaraha on keskeinen tuki käynnis-

tettäessä usean hallintokunnan yhteisiä pilottihankkeita, koska hankkeisiin ei ole usein pystytty erikseen varautumaan hallintokuntien omissa budjeteissa. Myös erilaisiin asukastapahtumiin ja alueellisiin, asukaslähtöisiin kehittämishankkeisiin ohjataan projektin omaa toimintarahaa.

Hallintokuntien resursointi lähiöprojektin toimintaan

Hallintokuntien resursointi tapahtui pääasiassa niiden omien budjettien puitteissa. Suuri osa kustannuksista koostui palkkakustannuksista, joista ei yksiselitteisesti ole erotettavissa pelkästään Lähiöprojektin hankkeisiin suuntautuvia palkkakustannuksia. Myös ympäristöparannuksiin kohdistuvat investointikustannukset olivat jo hallintokuntien, pääosin rakennusviraston budjetissa tai rahoitettiin lähiörahostosta. Lähiörahostosta rahoitetaan hankkeita, jotka nostavat Helsingin lähiöiden arvostusta parantamalla lähiöiden viihtyvyyttä ja toiminnallisuutta sekä ikääntyvien kaupunkilaisten palvelumahdollisuuksia. Lähiörahoston varoja käytetään kaupungin toimesta tai yhteistyössä muiden osapuolien kanssa toteuttavien kaupunginvaltuuston

tai kaupunginhallituksen erikseen päättämien investointihankkeiden rahoitukseen.

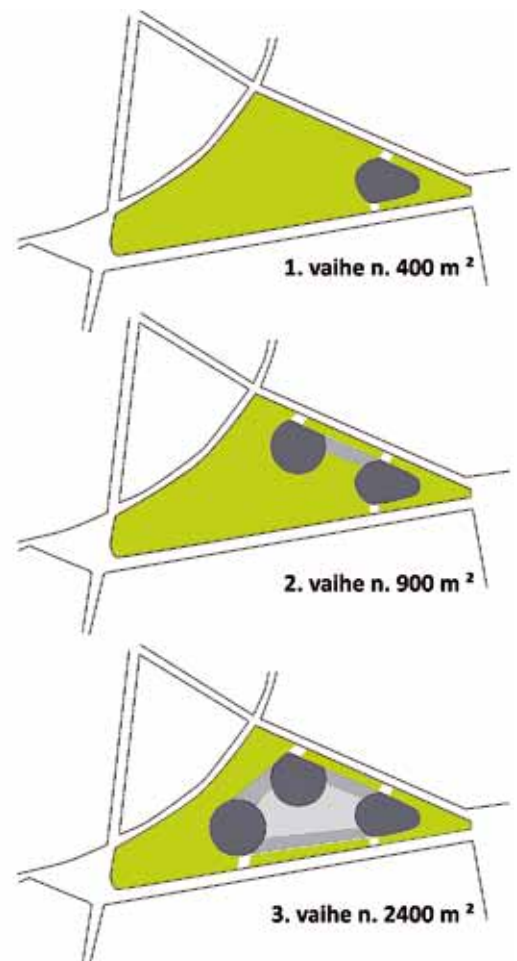
Lähiörahoston rahaa käytettiin vuonna 2011 yhteensä noin 3,8 M€ rahaston tarkoituksen mukaisiin hankkeisiin. Merkittävä osa käytöstä suuntautui ympäristöparannusinvestointeihin, noin 1,9 M€. Tästä hyvänä esimerkkinä Malminkartanon keskusta-alueen raittien ja aukoiden perusparantaminen (1 M€) ja Kairankentän puiston, leikkipaikan, oleskelualueen ja pelikentän perusparantaminen (500 000 €). Liikuntavirasto peruskorjasi Vesalan kenttää ja Pukinmäen liikuntapuistoa noin 400 000 eurolla. Myös asukastalojen ja -tilojen, vanhustenkeskusten ja palvelutalojen sekä nuorisotilojen ja skeittipuistojen ja asukaspuistojen toiminnallisuutta lisättiin noin 900 000 eurolla. Käyttökustannuksiin, kuten matalan kynnyksen toimintaan, lähiörahoston rahaa ohjattiin noin 700 000 €.

Kohdassa Lähiöprojektin organisaatio ja työryhmät 2011, on lueteltu yhteistyössä mukana olleita henkilöitä sekä hallintokuntien välistä yhteistyötä projektin toiminnan mahdollistamiseksi. Tiettyihin hankkeisiin ja tehtäviin on Lähiöprojektin toimintarahalla palkattu määräaikainen henkilö.

☑ Lähiörahostorahoitusta ohjattiin vuonna 2011 useiden asukastalojen ja -tilojen, vanhustenkeskusten ja palvelutalojen, nuorisotilojen, skeittipuistojen sekä asukaspuistojen toiminnallisuuden parantamiseen. Rahaston tarkoituksena on nostaa Helsingin lähiöiden arvostusta.

Pirros: Vuosaaren liikuntapuiston skeittipuisto, yleissuunnitelma

SKEITTIPAIKKA - SIJAINTI JA VAIHEISTUS

Valtion avustukset

Lähiöohjelma oli pääministeri Matti Vanhasen II-hallituksen ohjelmaan sisältyvä kumppanuushanke vuodelle 2008–2011. Ohjelman tavoitteena oli lähiöiden kilpailukyvyyn lisääminen ja myönteisten mielikuvien sekä lähiöiden alueidentiteetin vahvistaminen. Ohjelmaa koordinoi ympäristöministeriö ja käytännön toteutuksesta vastasi Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA).

Valtion lähiöohjelmaan 2008–2011 kuuluvien hankkeiden kustannuksista ARA korvasi enintään 20 % toteutuneista kustannuksista ja selvityshankkeen osalta 100 %. Vuoden 2009 kustannuksista ARA maksoi avustuksia yhteensä 344 305 €. Vuoden 2010 kustannuksiin myönnettiin 480 180 € ja vuoden 2011 kustannuksiin 309 660 €. Avustus kustannusten osalta vaihteli 0 % – 20 % välillä. Tutkimushankkeiden osalta se oli 98 prosenttia

Lähiöohjelmassa olivat Helsingistä mukana seuraavat hankkeet: Täydennysrakentamalla monipuolista asumista olemassa olevien palveluiden ja joukkoliikenteen äärelle, Asemat ja osatit – alueen käyntikortti kuntoon, Esikaupunkeja tunnetuksi metropolialueen keskiössä sijaitsevina mahdollisuuksina yrityksille, Lähiöiden Hymyt ja Onnit – matalan kynnyksen toimitilat ja toiminta, Nuoret pois verkosta – Kulttuuri ja nuoret sekä Vetoa ja voimaa Mellunkylään -hanke 2009–2011. Väli- ja loppuraportit ovat valtion lähiöohjelman sivustolla: www.ara.fi/elavalahio. Lähiöprojekti koordinoi näiden avustusten haut ja maksatukset.

Valtion asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) myönsi Helsingin kaupungille investointiavustusta vuosina 2006–2010 parannushankkeisiin Kontulassa, Myllypurossa, Itäkeskuksessa, Pihlajamäessä, Jakomäessä ja Tapulikaupungissa. Avustusta myönnettiin yhteensä 3 431 000 €. Ehdollisessa päätöksessä avustuksen suuruus määräytyi vuonna 2006 ilmoitetusta kustannusarviosta ollen 10 % ilmoitetusta. Kaikkiaan maksetun avustuksen määrä on yhteensä 2 802 858 €.

Uuden 2011 hallitusohjelman mukaan asuntopolitiikassa edistetään monimuotoisia asuinalueita sekä käynnistetään poikkihallinnollinen, uusi ohjelma, jolla edistetään asuinalueiden elinvoimaa sekä ehkäistään segregatiota. Lähiöprojekti on jatkossakin yhteydessä kaupunkien alueellisiin eriarvoisuuden ehkäisyyn tähtäviin ohjelmiin.

Lähiöprojektin organisaatio ja työryhmät 2011

Lähiöprojektin organisaatio 2008–2011

Kaupunginjohtaja päätti johtajistokäsittelyssä 23.1.2008 asettaa Lähiöprojektin johtoryhmän kaudelle 2008–2011. Johtoryhmässä olivat puheenjohtaja Harri Kauppinen kiinteistövirastosta, asukasyhteistyöpäällikkö Riitta Halttunen-Sommardahl sosiaalivirastosta, kehittämispäällikkö Markus Härkäpää ja johtava suunnittelija Vesa Sauramo talous- ja suunnittelukeskuksesta, tapahtumapäällikkö Saira Machere tapahtumayksiköstä, osastopäällikkö Veikko Kunnas kulttuurikeskuksesta, asemakaavapäällikkö Anneli Lahti kaupunkisuunnitteluvirastosta, yliarkkitehti Juha Pulkkinen rakennusvalvontavirastosta sekä osastopäällikkö Raimo K. Saarinen rakennusvirastosta.

Johtoryhmän kokoonpano vaihteli toimintakauden aikana henkilö- ja tehtävämuutosten mukaan, mutta säilytti toimintakauden tavoitteita ja toimintaa ohjaavan tarkoituksenmukaisen roolinsa. Johtoryhmän puheenjohtaja Harri Kauppinen jäi alkuvuodesta 2011 eläkkeelle, jonka jälkeen vs. puheenjohtajaksi nimettiin asemakaavapäällikkö Olavi Veltheim sekä hänen jälkeensä yleiskaavapäällikkö Rikhard Manninen, joka jatkaa tehtävässään Lähiöprojektin tulevalla nelivuotiskaudella 2012–2015.

Lähiöprojektin työryhmät 2011

Lähiöprojektin alueellisen toiminnan ohjausryhmä

(Sisältää Tapulikaupungin nuorten ja lasten hankkeet, Vuosaa-
ren nuorten hankkeen, Pihlajamäen kumppanuusryhmän, Myllypuron ostarin hymyn, liikuntahankkeet, OMG-hankkeen sekä Koillinen radanvarsi -hankkeen)

Tero Santaoja, pj, (Lähiöprojekti, Läh), Pirjo Ruotsalainen (Läh), Tarja Loikkanen (Liikuntavirasto, Liv), Maaretta Pukkio (Sosiaalivirasto, Sosv.), Anita Tirkkonen (Sosv), Janne Typpi/ Päivi Mänistö (Sosv), Riitta Vartio (Sosv),

Elinkeinotoiminnan markkinointi-ryhmä (Metrohelsinki)

Tero Santaoja, pj (Läh), Marja Piimies (Ksv), Leena Hakala (Talous- ja suunnittelukeskus, Taske, Elinkeinopalvelu), Kari Piimies (Kaupunkisuunnitteluvirasto, Ksv), Leena Silfverberg (Ksv), Pirjo Ruotsalainen (Läh), Anne Karlsson (Ksv), Dan Mollgren (Ksv), Mikko Näveri (Ksv), Kyösti Oasmaa (Taske, kehittämisosasto), Mari Siivola (Taske), Tiina Nuto (Taske), Henna Venonen (Kiinteistövirasto, Kv), Osmo Torvinen (Rakennusvirasto, Hkr), Helena Ström (Hkr), paikallisten yritysten edustajia, paikallisten kaupunginosayhdistysten puheenjohtajat

Lähiöprojektin täydennysrakentamistyöryhmä

Tero Santaoja, pj (Läh), Tuula Helasvuo (Ksv), Ilkka Laine (Ksv), Kari Piimies (Ksv), Leena Silfverberg (Ksv), Marja Piimies (Ksv), Olavi Veltheim (Ksv), Johanna Mutanen (Ksv), Pirjo Ruotsalainen (Läh), Rikhard Manninen (Ksv), Peik Salonen (Ksv), Mari Siivola (Taske), Kyösti Oasmaa (Taske), Tuomas Kivelä (Kv), Sami Haapanen (Kv), Esko Patrikainen (Kv), Juha Viljakainen (Kv), Musfta Gurler (Rakvv)

Ympäristöparannukset -työryhmä

Tero Santaoja pj (Läh), Pirjo Ruotsalainen (Läh) Helena Ström (Hkr), Jussi Luomanen (Hkr), Markku Miettinen (Hkr), Jarmo Ahonen (Hkr), Pekka Isoniemi (Hkr), Mustafa Gurler ja Päivi Hellman (Rakvv), Mari Siivola (Taske)

Alueellinen Energiaselvitys -ohjausryhmä

Harri Kauppinen (Kv), Marja Piimies (Läh), Tero Santaoja (Läh), Markku Lahti (Ksv), Alpo Tani (Ksv), Martti Hyvönen, (Helsingin Energia, Helen), Marko Riipinen (Helen), Turo Eklund (Helen), Anna Johansson (Helen), Timo Nousiainen (Helen), Pauli Vanhala (Helen), Kyösti Oasmaa (Taske), Ifa Kytösaho (Taske), Markus Laine (Tietokeskus, Tieke), Timo Cantell (Tieke)

Operaatio Pulssi -ohjausryhmä

Tero Santaoja pj (Läh), Pirjo Ruotsalainen (Läh), Antti Manninen (Kulttuurikeskus, Kulke), Hanna-Maria Lehtonen (Kulke), Tiina Nuto (Taske), Hannele Koli-Siiteri (Suomenkielinen työväenopisto, STO), Katri Kairimo (Nuorisoasiainkeskus, Nk), Leena Korhonen (Kirjasto, Kir), Outi Gottvalles (Kir)

Lähiöarkkitehtitoiminnan ohjausryhmä

Juha Pulkkinen pj, (Rakvv), Tero Santaoja (Läh), Pirjo Ruotsalainen (Läh), Heli Virkamäki (Rakvv), Päivi Hellman (Rakvv), Mustafa Gurler (Rakvv), Pirjo Pekkarinen Kanerva (Rakvv)

Malmin kehittämistyöryhmä

Tero Santaoja pj, (Läh), Pirjo Ruotsalainen (Läh), Ahtiainen Markus (Ksv), Eskola Tuomas (Ksv), Heinonen Jaakko (Ksv), Heinonen Kimmo (Elinkeinoyksikkö), Helasvuo Tuula (Ksv), Hellman Päivi (Rakvv), Karlsson Anne (Ksv), Koskinen Matti (Hallintokeskus), Laihin Eija (Hallintokeskus), Maartola Minna (Elinkeinoyksikkö), Mutanen Johanna (Ksv), Nicklen Mervi (Ksv), Nuto Tiina (Läh), Rainio Elias (Ksv), Vertainen Virpi (Hkr),

Muskarit päiväkodeissa

Tero Santaoja, pj(Läh), Pirjo Ruotsalainen (Läh), Tiina Nuto (Läh), Jussi Saksa (Pop-jazz konservatorio), Pekka Suomela (Pohjois-Helsingin musiikkiopisto), Minna-Maria Pesonen (Itä-Helsingin musiikkiopisto), Sirpa Huuskonen (Luoteis-Helsingin musiikkiopisto), Irma Marttila, Sosv), Eeva Valto (pk Kotilo, Jakomäki), Riitta Aholainen (Ip Naava, Jakomäki), Paula Kinnunen(pk Leipuri, Myllypuro), Irmeli Räisänen (pk Metsätähti, Malminkartano, Päivi Intke-Wasström (pk Siima, Meri-Rastila)

Klassisen musiikin konserttisarja kauppakeskuksissa

Tero Santaoja, pj (Läh), Pirjo Ruotsalainen (Läh), Tiina Nuto (Läh), Anne Toppila ja Pirjo Soininen (Primo, Sibelius-Akatemian ohjelmapalvelu), Antti Manninen (kulke), Pajju Tyrväinen (kulke), Monika Silander (kulke)

Keskeisiä toimijoita Lähiöprojektin kehittämishankkeissa vuonna 2011

- **Lähiöarkkitehtitoiminta ja siihen liittyvät hankkeet:** Päivi Hellman, Mustafa Gurler, Pirjo Pekkarinen-Kanerva ja Pia-Liisa Orrenmaa, Rakennusvalvontavirasto
- **Alueellisen elinkeinotoiminnan markkinointi:** Leena Hakala, Talous- ja suunnittelukeskus
- **Myllypuron Ostarin Hymy:** Seppo Paakkinen, Sosiaalivirasto
- **Pihlajamäen aluetyön hankkeet, Pihlajamäki goes Blues, Pihlajamäen taiteiden yö:** Sini Heino-Mouhu, Sosiaalivirasto
- **OMG-hanke:** Siru Siren, Sosiaalivirasto
- **Vuosaaren nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen:** Etsivä työ ja toiminnallinen ryhmä, toteuttaja lähityö Mika Villanen, Sosiaalivirasto
- **Lähiöliikunta:** Mia Küttner, Tomi Lempiäinen, Päivi Satola ja Elina Sorakunnas, Liikuntavirasto
- **FunAction:** Lauri Immonen, Liikuntavirasto
- **Operaatio Pulssi:** Hanna-Maria Lehtonen, Kulttuurikeskus

Lähiöprojektissa toimivat

- Projektipäällikkö **Marja Piimies**, Kaupunkisuunnitteluvirasto, 30.3.2011 asti
- Projektipäällikkö **Tero Santaoja**, Kaupunkisuunnitteluvirasto, 1.6.2011 alkaen
- Projektisuunnittelija **Pirjo Ruotsalainen**, Kaupunkisuunnitteluvirasto
- Tiedottaja **Tiina Nuto**, Talous- ja suunnittelukeskus
- Lähiöarkkitehti **Päivi Hellman**, Rakennusvalvontavirasto
- Lähiöarkkitehti **Mustafa Gurler**, Rakennusvalvontavirasto, 18.7.2011 alkaen

Tekijät

Tero Santaoja, Pirjo Ruotsalainen

Nimike

LÄHIÖPROJEKTIN TOIMINTAKERTOMUS 2011, LÄHIÖISTÄ KAUPUNGINOSIKSI, JOISSA TAPAHTUU!

Sarjan nimike

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2012:5

Sarjanumero	2012:5	Julkaisu-aika	2.4.2012

Sivu-ja	44	Liitteitä	–

ISBN	978-952-272-258-4 (nid.) 978-952-272-259-1 (PDF)	ISSN	0787-9024

Kieli koko teos	FIN	Yhteenveto	FIN, SWE, ENG

Tiivistelmä

Helsingin lähiöprojekti on hallintokuntien yhteistyöprojekti. Vuosi 2011 on kaupunginhallituksen vuonna 1996 perustaman lähiöprojektin neljännen toimintakauden päätösvuosi. Kaupunginhallitus hyväksyi projektisuunnitelman 22.9.2008. Tavoitteena on kehittää esikaupunkeja kantakaupungin kanssa tasaveroisina kaupunginosina sekä tehdä tunnetuksi jo olevia, alueiden omia vetovoimatekijöitä yhdessä kaupungin eri hallintokuntien, asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa. Toiminta-alueena on koko esikaupunkivyöhyke, jolla toteutetaan kehittämisteemojen mukaisia toimenpiteitä. Projektin visio on "Helsingin kantakaupungin ulkopuolella on viihtyisiä kaupunginosia, monimuotoisia asunto- ja työpaikka-alueita, elinvoimaista kaupunkikulttuuria ja lähipalvelut kävelyetäisyydellä". Projektikauden tunnuksena on: "Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!".

Toiminta vuonna 2011 Lähiöprojektin tavoitteittain:

1) **Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen täydennysrakentamisella:** Painopisteenä oli keskeisten kaupunkitilakokonaisuuksien – ostoskeskukset ja raideliikenteen asemaseudut – suunnitteluhankkeiden edistäminen. Lähiöprojekti oli aktiivisesti mukana kaupunkisuunnitteluviraston renessanssityössä ja talous- ja suunnittelukeskuksen täydennysrakentamisprojektissa.

2) **Rakennuskannan ja julkisen kaupunkiympäristön laadun ja viihtyvyyden parantaminen:** Korjaustapaohjeet Malminkartanoon julkaistiin ja niiden laatiminen Pohjois-Haagaan alkoi. Korjaus- ja energiasaneeraukseen liittyvää neuvontaa jatkui. Ympäristöparannustoimenpiteitä erityisesti asemien ja ostoskeskusten ympäristöissä tehtiin mm. Malminkartanossa ja Myllypurossa ja suunnitelmat valmistuivat Puistolantien asemalle Tapulikaupunkiin. Myös lukuisten esikaupunkialueiden nuorisotilojen ja asukastilojen toiminnallisuutta lisättiin kunnostamalla niitä lähiörahasorahoituksella.

3) **Imagon kohottaminen:** lähiöiden osin kielteisen julkisuuskuvan muuttaminen myönteiseksi tekemällä tunnetuksi alueita omaleimaisina asuinympäristöinä että mahdollisuuksina yrityksille: Sibeliusakatemian eri kokoonpanot esiintyivät kulttuuritaloissa ja ostoskeskuksissa. Lähiöprojekti tuki alueiden omia tapahtumia mm. Pihlajamäki goes Blues, Taiteiden yön tapahtumia. Metrohelsinki-hanke järjesti perinteisen yritysseminaarin kaupungintalolla. Herttoniemen yritysalueen designkadun suunnittelua jatkettiin. Pihlajamäen sarjakuvahanke toteutettiin syksyllä ja Muskarit päiväkodeissa -hanketta useassa esikaupunkialueen päiväkodissa. Viestinnän painopisteenä oli teemasivujen julkaiseminen ilmaisjakelulehdissä. Metrohelsinki-teemasivu julkaistiin Kauppalehdessä. Kaupunkisuunnittelumessuille projekti tuotti nuorten illan.

4) **Alueellisia toimintamahdollisuuksien parantaminen ja palvelumallien luonti:** Läntisten alueiden nuorten kulttuurihanke, Operaatio Pulssi, jatkoi nuorten aktivointia tarjoamalla heille mielekäästä tekemistä. Toimintaa nuorille tarjottiin myös FunAction-liikuntahankkeessa sekä Vuosaaren nuorten hankkeessa. Nuorten työttömyyden vähentämiseksi luovilla aloilla aloitettiin OMG-hanke Maunulassa. Hankkeilla vahvistettiin virastojen välistä yhteistyötä. Matalan kynnyksen tilojen toimintaa on tuettu.

Asiasanat

LÄHIÖPROJEKTI, ESIKAUPUNKI, KAUPUNKIRAKENNE, TÄYDENNYSRAKENTAMINEN, KORJAUSRAKENTAMINEN, YMPÄRISTÖN LAATU, IMAGON KOHOTTAMINEN, KULTTUURI, TAPAHTUMAT, VIESTINTÄ, ALUEELLISET TOIMINTAMAHDOULLISUUDET, SOSIAALINEN KEHITTÄMINEN, LIIKUNTA, LAPSET JA NUORET

Sarjassa aikaisemmin julkaistu:

- 2012:1 Kaupunkisuunnitteluviraston
toimintasuunnitelma 2012–2014,
Toiminnan perusta ja keskeiset
tehtävät
- 2012:2 Helsingipuisto – Yleissuunnitelma
- 2012:3 Pohjois-Haaga – Aluekartoitus ja
korjaustapaohjeet, 1950-luvun kaava-
alueet II ja III
- 2012:4 Townhouse-rakentaminen Helsingissä

ISSN 0787-9024

ISBN 978-952-272-258-4 (NID.)

ISBN 978-952-272-259-1 (PDF)

Lähiöprojekti
Helsinki